

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิต
ยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

นางสาวบัณฑิตา เผื่อทะนา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกส่งเสริมและพัฒนากาเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2564

**Factors Affecting the Participation in the Operation of Rubber Producer
Community Enterprise in Nanoi District
of Nan Province**

Miss. Bantita Phurthana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Agricultural in Agricultural Extension and Development

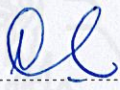
School of Agriculture and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

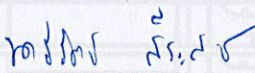
2021


หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน
ผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน
ชื่อและนามสกุล นางสาวบัณฑิตา เพือทะนา
วิชาเอก ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาริรัตน์ สีระสาร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ

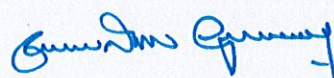
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2565

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมจิต โยระคง)


..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาริรัตน์ สีระสาร)


..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ)


..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพศักดิ์ บุญรัตพันธุ์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพารา
ในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

ผู้วิจัย นางสาวบัณฑิตา เผื่อทะนา รหัสนักศึกษา 2629003142

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริรัตน์ สีระสาร (2) รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ

ปีการศึกษา 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน 3) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน 4) ความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน 5) ปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ เกษตรกรสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร ปี 2563 จำนวน 257 คน กำหนดขนาดของตัวอย่างจำนวนโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน ที่ค่าคลาดเคลื่อน 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 157 ราย ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดอันดับ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า 1) เกษตรกรเป็นเพศชายมีอายุเฉลี่ย 51.06 ปี ระยะสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เฉลี่ย 7.77 ปี ได้รับการอบรมเฉลี่ย 1.12 ครั้ง/ปี มีประสบการณ์ในการปลูกยางพาราเฉลี่ย 11.76 ปี ปริมาณผลผลิตรวมเฉลี่ย 2,594.83 กิโลกรัมต่อไร่ 2) เกษตรกรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นการมีส่วนร่วมในด้าน การได้รับการยอมรับจากชุมชนในการร่วมดำเนินกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชน 3) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และปริมาณผลผลิตรวม มีปัจจัยในเชิงความคิดเห็นทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งทั้งสองตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ร้อยละ 9.6 4) เกษตรกรมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ด้าน การฝึกอบรมความรู้ ด้านการผลิต/การตลาดมากที่สุด และ 5) เกษตรกรมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนมากที่สุดในประเด็น ขาดการต่อยอดและแสวงหาความรู้ใหม่ด้านการผลิต/การตลาด และข้อเสนอแนะ ควรเพิ่มเทคนิค/วิธีการถ่ายทอดการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายในกลุ่ม

คำสำคัญ การมีส่วนร่วม การดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชน

Thesis title: Factors Affecting Participation in the Operation of the Rubber Producer Community Enterprise in Nanoi District of Nan Province

Researcher: Miss.Bantita Phurthana; **ID:** 2629003142;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Dr. Nareerut Seerasarn, Assistant Professor;

(2) Dr. Benchamas Yooprasert, Associate Professor; **Academic year:** 2021

Abstract

The objectives of this research were to study 1) social and economic conditions, 2) participation in the operation of community enterprise, 3 factors affecting participation in the operation of community enterprise, 4) requirement for participation in the operation of community enterprise and 5) problems and recommendations about participation in the operation of community enterprise.

The population of this research was 257 members of the community enterprise of rubber producer in Na Noi District, Nan Province who had registered with the department of agricultural extension in 2020. The sample size of 157 persons was determined by using Taro Yamane formula with the error value of 0.05 and simple random sampling method. Interview questions were used to collect data. Data were analyzed by using statistics i.e. frequency distribution, percentage, minimum value, maximum value, mean, standard deviation, ranking and multi-regression analysis.

The results indicated that 1) most of the farmers were male with the average age of 51.06 years. The average number of years of being the community enterprise member was 7.77 years. They were trained at the average of 1.12 times/year. The average number of years of experience in para rubber cultivation was 11.76 years. The average total yield was 2,594.83 kg. 2) The farmers participated in the operation at highest level in the issue of the acceptance by the community to participate in the group activities. 3) Factors affecting the participation in the operation were the duration of being members of the community enterprise and the total yield. Independent variables and dependent variables were statistically significant at the 0.05 level (9.6%) ($R^2=0.096$) 4) The farmers' requirement was participation in the operation, in the aspects of training, knowledge and production/marketing at the highest level. 5) The problems about participation that the farmers faced at highest level were the lack of extension and new findings about production/marketing. Recommendations of technique/extension method in communication/information promotion within the group be increased.

Keywords: Participation, Operation, Community Enterprise

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณา อนุเคราะห์ดูแลเอาใจใส่และให้การช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นาธีรัตน์ สีระสาร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ซึ่งเป็นผู้ให้คำปรึกษา คำแนะนำชี้แนะแนวทางการทำวิจัย ตลอดจนตรวจทานและแก้ไขจนทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีความสมบูรณ์จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ช่วยกรุณาแนะนำให้ความรู้พื้นฐาน ด้านวิชาการ แนวคิดทฤษฎีและการปฏิบัติ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิเคราะห์และเขียนวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบคุณผู้นำชุมชนและเกษตรกรสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจจำนวน 15 กลุ่มทุกท่านที่ให้ ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บข้อมูลและกรุณาสละ เวลาให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

ขอขอบคุณบุพการีและครอบครัว ที่เป็นกำลังใจสำคัญอย่างยิ่ง ที่คอยสนับสนุน การศึกษาในครั้งนี้ ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท รุ่นที่ 22 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ให้การช่วยเหลือ และช่วยให้ความร่วมมือกันตลอดมา ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

บัณฑิตา เตือทะนา

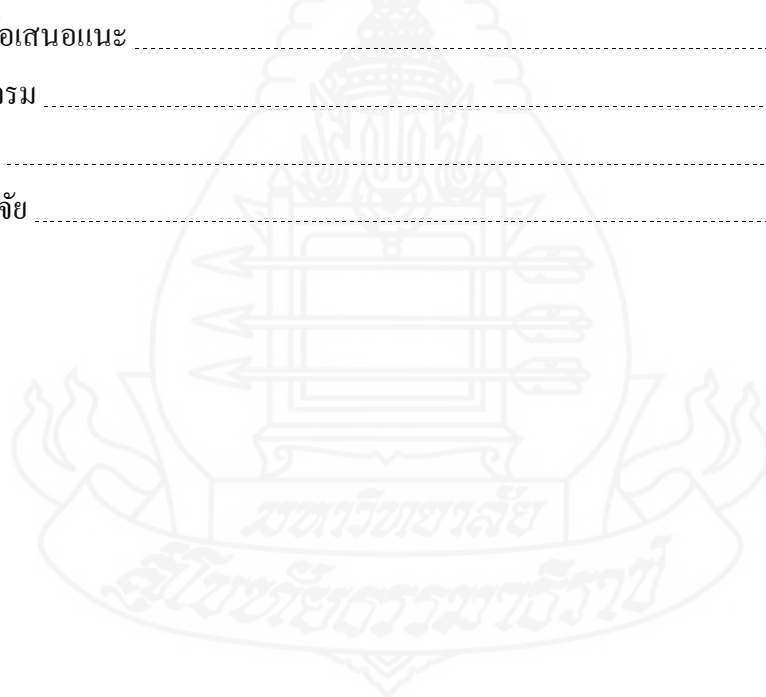
กุมภาพันธ์ 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
กรอบแนวคิดการการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
บริบทของอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	10
การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน	14
สถานการณ์ของวิสาหกิจชุมชน	16
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	24
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	24
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	29
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมของเกษตรกรในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน	33
ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอ น่าน จังหวัดน่าน	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิต ยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน.....	52
ตอนที่ 4 ความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพารา ในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน.....	55
ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน.....	62
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	74
สรุปการวิจัย	74
อภิปรายผล	84
ข้อเสนอแนะ	90
บรรณานุกรม	92
ภาคผนวก	96
ประวัติผู้วิจัย	113



สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนสัดส่วนของสมาชิกแต่ละวิสาหกิจชุมชนในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน	25
ตารางที่ 4.1 สภาพทางด้านสังคมของเกษตรกร	34
ตารางที่ 4.2 สภาพทางด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร	40
ตารางที่ 4.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	46
ตารางที่ 4.4 สรุปภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	51
ตารางที่ 4.5 สัญลักษณ์และอักษรย่อของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม	52
ตารางที่ 4.6 การแสดงค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แต่ละคู่โดยแสดงในรูปเมตริกสัมพันธ์ (Correlation matrix)	53
ตารางที่ 4.7 รูปแบบสมการพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน (Y1)	54
ตารางที่ 4.8 ความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	55
ตารางที่ 4.9 สรุปภาพรวมระดับความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	60
ตารางที่ 4.10 ปัญหาในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	62
ตารางที่ 4.11 สรุปภาพรวมระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	67
ตารางที่ 4.12 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	68
ตารางที่ 4.13 สรุปภาพรวมระดับข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	73
ตารางที่ 5.1 สรุปภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	77
ตารางที่ 5.2 สรุปภาพรวมระดับความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	79
ตารางที่ 5.3 สรุปภาพรวมระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	80
ตารางที่ 5.4 สรุปภาพรวมระดับข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	82

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ภาพที่ 2.1 แผนที่อำเภอขนาน้อย จังหวัดน่าน	8



บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยางพาราเป็นไม้ยืนต้นที่มีการส่งเสริมการปลูกแทนพืชไร่เชิงเดี่ยว ลดการบุกรุกทำลายป่า ไม้ยางพาราเป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ พบว่าในประเทศไทยจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดที่มีการปลูกยางพารามากที่สุดในประเทศ โดยมีพื้นที่ปลูกมากถึง 1,641,799.31 ไร่ ผลผลิตยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานีทั้งหมด 584,127 ตันต่อปี (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2562) ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกยางพาราแปรรูปขั้นต้นเป็นอันดับ 1 ของโลก จากสถิติในปี 2564 (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2564) แต่มีพื้นที่ปลูกยางพาราน้อยกว่าประเทศอินโดนีเซียอยู่ ร้อยละ 2.24 (การยางแห่งประเทศไทย, 2564) การส่งออกยางพาราในประเทศไทยปรับตัวเพิ่มขึ้นจากภาคการผลิตยานยนต์ที่ใช้ยางพาราเป็นส่วนประกอบในการผลิตชิ้นส่วนและยางล้อ รวมไปถึงความต้องการผลิตภัณฑ์ที่ใช้เป็นวัตถุดิบทางการแพทย์ เช่น ถุงมือยางที่เพิ่มขึ้นในตลาดโลก จากผลกระทบการแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้ราคายางมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อน โดยประเทศจีนเป็นผู้นำเข้ายางพารารายใหญ่ที่สุดในโลก และนำเข้ามาจากประเทศไทยเป็นหลักมีปริมาณการนำเข้าเกินกว่าร้อยละ 50 ของการนำเข้ายางพาราทั้งหมด จากสถิติในปี 2563 ประเทศไทยมีการส่งออกยางพาราไปประเทศจีนมูลค่า 39,609.31 ล้านบาท (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2564)

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดน่าน โดยมีพื้นที่ปลูก 264,549.57 ไร่ ผลผลิตยางพาราในจังหวัดน่านทั้งหมด 39,219.20 ตัน (สำนักงานเกษตรอำเภอนาน้อย, 2564) โดยการปลูกและผลิตยางพาราทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากการทำไร่และทำนา เกษตรกรมีแนวโน้มปลูกยางพาราเพิ่มขึ้นทุกปีในอำเภอนาน้อย การผลิตยางพารามีปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 175 กิโลกรัมต่อไร่ ปริมาณผลผลิตส่งออกเฉลี่ย 8,334.2 ตัน มีพื้นที่ปลูกยางพาราจำนวน 50,128.19 ไร่ จำนวนครัวเรือนที่ปลูก 3,133 ครัวเรือน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2564)

เกษตรกรในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่านมีการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกี่ยวกับการผลิตยางพารา จำนวน 15 กลุ่ม (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2564) ปลูกยางพาราในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์และไม่มีเอกสารสิทธิ์ ซึ่งเกษตรกรมีการรวมกลุ่มของวิสาหกิจชุมชนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ

การรวมกลุ่มเพื่อการเจรจาต่อรองราคาผลผลิต การทำสารชีวภัณฑ์ การทำปุ๋ย การปลูกและผลิ
การอบรมถ่ายทอดความรู้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นต้น ซึ่งทำ
ให้วิสาหกิจชุมชนได้รับความรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเอง แต่ปัญหาที่พบจากการดำเนินงาน
ของวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยางพารา คือเกษตรกรได้รับรู้ข่าวสารที่ไม่เพียงพอ ขาดการรับความรู้
ความเข้าใจที่เป็นประโยชน์ต่อการผลิตผลผลิตให้มีคุณภาพ การมีส่วนร่วมของกลุ่มบางกลุ่มยังไม่
เข้มแข็ง และขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาด้านการตลาดหรือการผลิต เพื่อการ
ส่งเสริมและพัฒนา กลุ่มหรือตนเอง

ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องศึกษาปัจจัยที่มีผลการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน
ผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน ตลอดจนปัญหาข้อเสนอแนะต่างๆ และความต้องการ
ของเกษตรกร เพื่อให้ได้ข้อมูลเป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมการดำเนินงานของ
เกษตรกรสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพารา ที่จะสามารถเพิ่มโอกาสให้แก่เกษตรกรได้เกิดการ
พัฒนาศักยภาพการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่จะส่งผลให้มีรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราใน
อำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

2.2 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราใน
อำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

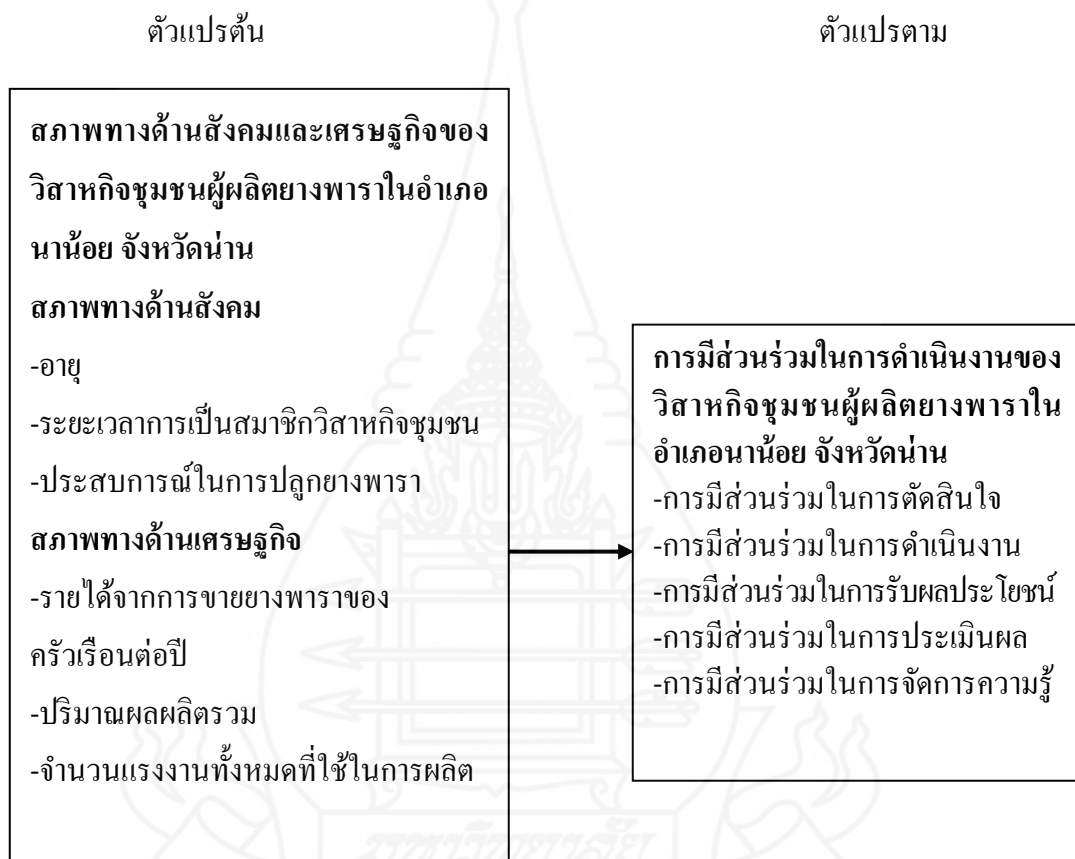
2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน
ผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

2.4 เพื่อศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิต
ยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

2.5 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจ
ชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมากำหนดประเด็นในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพสังคม สภาพเศรษฐกิจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ได้ตามภาพที่ 1.1 ดังนี้



ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

สภาพทางด้านสังคม ได้แก่ อายุ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ประสบการณ์ในการปลูกยางพารา สภาพทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้จากการขายยางพาราต่อปี ปริมาณผลผลิตรวม จำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต มีอย่างน้อยหนึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ขอบเขตเชิงพื้นที่

เกษตรกรสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน จำนวน 15 กลุ่ม จากการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ของกรมส่งเสริมการเกษตร ปีการเพาะปลูก 2563/64 จำนวน 257 คน

5.2 ขอบเขตเชิงเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาสภาพทางด้านสังคมและสภาพทางด้านเศรษฐกิจ ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพารา ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราและศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพารา ในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

5.3 ขอบเขตเชิงเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ได้เก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่ เดือนเมษายน 2564 ถึง เดือนกรกฎาคม 2564

6. นวัตกรรมเฉพาะ

6.1 เกษตรกร หมายถึง สมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพารา ในอำเภอน่านน้อย จังหวัดน่าน

6.2 การผลิตยางพารา หมายถึง กระบวนการปลูกยางพารา การดูแลรักษาต้นยางพารา การกรีดยางพารา และการเก็บยางพารา

6.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่สมาชิกกลุ่มมีการวางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนา กลุ่ม การวางแผนด้านการเงินการลงทุนของกลุ่ม การพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถของสมาชิก การผลิตสินค้า การบริการ การตลาด และการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ

6.4 การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม หมายถึง การที่สมาชิกกลุ่มมีการผลิตสินค้า/บริการ การร่วมจำหน่ายสินค้า/บริการ การร่วมพัฒนาคุณภาพสินค้า/บริการของกลุ่ม การแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจแก้ปัญหาของกลุ่มที่เกิดขึ้น และการเข้ารับฝึกอบรม ศึกษาดูงาน จากหน่วยงานต่างๆ

6.5 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่สมาชิกกลุ่มมีการได้รับความรู้ ทักษะในการพัฒนาอาชีพ ความเป็นอยู่ การได้รับผลกำไร/เงินปันผลจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม การมีรายได้เพิ่มจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม การได้รับการยอมรับจากชุมชนในการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม และการมีเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางด้านการตลาด

6.6 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การที่สมาชิกกลุ่มมีการติดตามประเมินผลคุณภาพสินค้า/บริการ/การตลาดของกลุ่ม การติดตามประเมินผลด้านการเงินการลงทุนของกลุ่ม การติดตามประเมินผลการประสานงาน การสื่อสารภายในกลุ่ม การติดตามประเมินผล การแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจของสมาชิก และการติดตามประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกกลุ่ม

6.7 การมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ หมายถึง การที่สมาชิกกลุ่มมีการฝึกอบรมความรู้ ด้านการผลิต/การตลาด การแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการผลิต/การตลาด การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายในกลุ่ม การต่อยอดและแสวงหาความรู้ใหม่ด้านการผลิต/การตลาด และการจัดเก็บข้อมูลความรู้ที่ได้รับภายในกลุ่ม

6.8 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม หมายถึง อายุ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ประสบการณ์ในการปลูกยางพารา รายได้จากการขายยางพาราของครัวเรือน ปริมาณผลผลิตรวม และจำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต

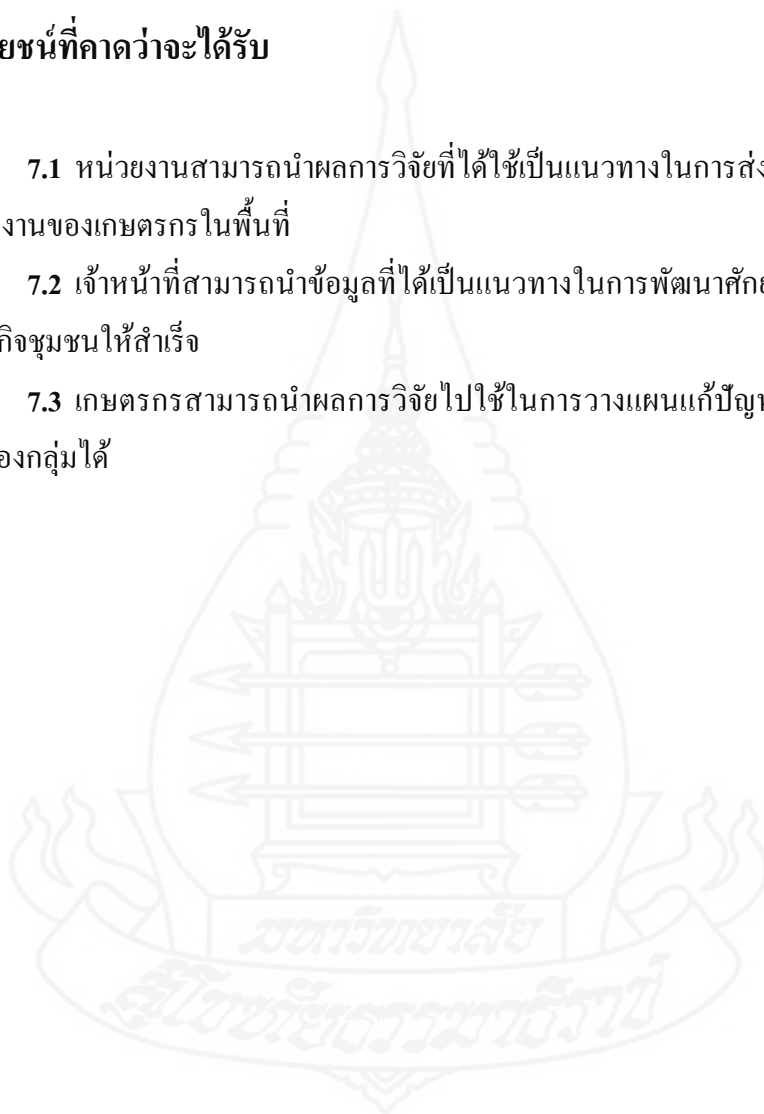
6.9 ความต้องการการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่สมาชิกกลุ่มมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 หน่วยงานสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมการดำเนินงานของเกษตรกรในพื้นที่

7.2 เจ้าหน้าที่สามารถนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนให้สำเร็จ

7.3 เกษตรกรสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มได้



บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หนังสือ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา โดยแบ่งเป็นประเด็น ดังนี้

1. บริบทของอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน
2. แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม
3. การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน
4. สถานการณ์ของวิสาหกิจชุมชน
5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. บริบทของอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาเกี่ยวกับบริบทของอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน สำนักงานเกษตรอำเภอนาน้อย (2564, น.1-16) รายงานบริบทพื้นที่ไว้ในแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอนาน้อย ประกอบไปด้วย สภาพทั่วไป สภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ เกษตรกร และองค์กรเกษตรกร สภาพเศรษฐกิจและสังคม ดังนี้

1.1 สภาพทั่วไป

1.1.1 ลักษณะที่ตั้ง

อำเภอนาน้อยตั้งอยู่บนฝั่งลำน้ำแห่งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดน่าน โดยที่ว่าการอำเภอตั้งอยู่ หมู่ที่ 1 ตำบลน่าน้อย ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 60 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 678 กิโลเมตร

1.1.2 เนื้อที่

มีเนื้อที่ ทั้งหมด 1,480,485 ตร.กม. คิดเป็นร้อยละ 9.89 ของจังหวัดน่าน

1.3 สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบป่าฝนเมืองร้อน มี 3 ฤดู คือ

1.3.1 ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนเมษายน อากาศร้อนอบอ้าว อุณหภูมิโดยเฉลี่ย ประมาณ 40.5 องศาเซลเซียส

1.3.2 ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึง เดือนตุลาคม ช่วงที่ฝนตกมากที่สุดคือ เดือนกรกฎาคม ถึงเดือนสิงหาคม ประมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ย 130.33 มิลลิเมตร/ปี ซึ่งเป็นฤดูเพาะปลูกของประชากรในอำเภอนาน้อย

1.3.3 ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึง เดือนกุมภาพันธ์ ช่วงที่อากาศหนาวมากที่สุดอยู่ในช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคม โดยเฉพาะในบริเวณเทือกเขาสูงอากาศจะหนาวเย็นมาก อุณหภูมิโดยเฉลี่ยประมาณ 8-15 องศาเซลเซียส

1.4 ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรป่าไม้อำเภอนาน้อย ซึ่งส่วนใหญ่ของอำเภอนาน้อยส่วนใหญ่เป็นป่าและภูเขาสลับซับซ้อนสูงมากกว่า 30 องศา อยู่ในเขตป่าสงวน และอุทยานแห่งชาติขุนสถาน และอุทยานแห่งชาติศรีน่าน มีไม้ที่สำคัญอันได้แก่ ไม้สัก ไม้มะค่า ไม้ตะเคียน ไม้เต็ง ไม้รัง ในปัจจุบันป่าไม้ได้ถูกบุกรุกแล้วถางป่าเป็นจำนวนมาก เนื่องจากราษฎรขาดที่ดินทำกิน

1.5 เกษตรกร และองค์กรเกษตรกร

- Smart Farmer	จำนวน	3,220	ราย
- Young Smart Farmer	จำนวน	36	ราย
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	จำนวน	129	กลุ่ม
- กลุ่มแม่บ้าน	จำนวน	23	กลุ่ม
- อาสาสมัครเกษตร (อกม.)	จำนวน	68	ราย
- แปลงใหญ่	จำนวน	6	แปลง

1.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

1.6.1 สภาพทางเศรษฐกิจ

ลักษณะทางสังคมของอำเภอนาน้อยมีสังคมแบบชนบทที่มีความเป็นชนบทอยู่อย่างเรียบง่าย ประชาชนแต่ละหมู่บ้านจะรู้จักมักคุ้นกันเป็นอย่างดี ไปมาหาสู่กันเป็นประจำ อาชีพหลักของราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีพื้นที่ทางการเกษตรทั้งสิ้น 115,811.63 ไร่ และมีพื้นที่ทำการเกษตรจริง 173,195.92 ไร่ พืชเศรษฐกิจอันได้แก่ ข้าว ข้าวโพด ยางพารา ฯลฯ

โดยจากการสำรวจข้อมูล พบว่าประชากรในภาพรวมของอำเภอมีรายได้เฉลี่ยคนละ 79,561.67 บาท/ต่อปี รายได้ส่วนใหญ่มาจากสาขาการเกษตรมากที่สุดรองลงมาเป็นการค้าส่งและค้าปลีกและปศุสัตว์ โดยมีครัวเรือนในภาคเกษตรกรรมครอบครัว 7,323 ครัวเรือน แยกตามแหล่งเพาะปลูกและมีพื้นที่ทางการเกษตรโดยประมาณ ดังนี้

1.6.2 ศาสนาวัฒนธรรม

มีวัด และที่พักสงฆ์ รวม 42 แห่ง และราษฎรส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ โดยทุกปีจะมีการทำบุญตักบาตรในวันสำคัญทางศาสนา โดยอำเภอนาน้อยมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น ประเพณีปีไหม่มั่ง เล่าข้าว และ ไม้คานลอยฟ้า เป็นต้น

2. แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ความหมายของการมีส่วนร่วม ลักษณะสำคัญของการมีส่วนร่วม ปัจจัยการมีส่วนร่วม ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม และแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรแบบการมีส่วนร่วม ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม (participation) เป็นกระบวนการหนึ่งโดยมีความหมายที่หลากหลายและแตกต่างกันไป ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2563, น.39) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าไปเกี่ยวข้อง (involvement) ทางความคิด จิตใจ อารมณ์และทางกาย การมีส่วนร่วมมีความหมายมากกว่าการเป็นส่วนหนึ่ง (sense of belonging) การมีส่วนร่วมมีความหมายทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ (quantitative and qualitative) การมีส่วนร่วมครอบคลุมทั้งมิติด้านความสามารถ เวลา และ โอกาสที่จะมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมเป็นการกระทำ (action) จึงมีทั้ง ผู้กระทำ (the actor) ผู้ถูกกระทำหรือผู้รับผล (the recipient) และสาธารณชน (the public) ผู้เป็นบริบทของการกระทำ

ปิยวรรณ บุญทา (2555, น.8) การมีส่วนร่วม หมายถึง ขบวนการในการร่วมคิดตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมรับผลประโยชน์ ในกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มหรือชุมชน และเป็นการกระทำที่มีจุดประสงค์ไปในทิศทางเดียวกันเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในกิจกรรมหรือชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่

วิษณุ หยกจินดา (2557, น.9) การมีส่วนร่วม หมายถึง ความร่วมมือ ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นของบุคคลหรือของกลุ่ม เพื่อให้เกิดการดำเนินงาน เกิดการพัฒนา และเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ ซึ่งการมีส่วนร่วม เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ

ของการพัฒนา ส่งผลให้การดำเนินงาน หรือการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนงานหรือโครงการ เกิดประสิทธิผล

นิลบล นาสมศรี (2560, น.15) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ให้ผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้นำ และมีการเข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาต่างๆ โดยตรงพัฒนา โดยได้ร่วมแสดง ความคิดเห็น การเขียน การพูด ร่วมสละทรัพย์ เงิน วัสดุ แรงกายและเวลา เพื่อเป้าหมายของกิจกรรมการพัฒนา คือ การพัฒนาขีดความสามารถ เพื่อพึ่งพาและพัฒนาดตนเองทำให้เกิดผลสำเร็จมีพลังมีการ กำหนดเป้าหมายชัดเจนบรรลุตามที่ตั้งไว้ และเป็นการปฏิบัติตามแผนด้วยความสมัครใจ

จากความหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่บุคคล หรือองค์กร เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมดำเนินงาน เป็นการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมติดตามประเมินผล โดยกระบวนการมี วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อก่อให้เกิดแนวทางพัฒนา

2.2 ลักษณะสำคัญของการมีส่วนร่วม

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (2531, น.26-27) ได้อธิบายลักษณะการมีส่วนร่วมมี 2 ลักษณะ ได้แก่

1) การมีส่วนร่วมที่แท้จริง เป็นการมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการจัดทำโครงการตั้งแต่ เริ่มต้นจนกระทั่งจบ โครงการ เริ่มตั้งแต่ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหา ความต้องการของกลุ่ม ไปจนถึงขั้นตอนประเมินผล

2) การมีส่วนร่วมไม่แท้จริง เป็นการมีส่วนร่วมเพียงบางส่วน โดยเฉพาะเข้าร่วม ในการปฏิบัติตามโครงการที่ได้มีการกำหนดไว้แล้ว

Cohen, John M. and Uphoff, Notman (1977) ได้อธิบายคุณลักษณะ ของการมีส่วนร่วม การเป็นการสร้างโอกาสให้สมาชิกได้เข้ามามีส่วนร่วม ดำเนินกิจกรรม ช่วยเหลือและเข้ามามี ส่วนร่วม การได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนานั้นอย่างเท่าเทียม ในการตัดสินใจว่าควรทำอะไร และทำอย่างไร การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ได้แก่ การริเริ่ม การตัดสินใจ การดำเนินการตัดสินใจ และการตัดสินใจปฏิบัติการ

2) การมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติ (Implementation) ได้แก่ การสนับสนุนด้าน ทรัพยากร การบริหารจัดการ และการประสานขอความช่วยเหลือ

3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ได้แก่ การรับผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ การรับผลประโยชน์ทางสังคม หรือการรับผลประโยชน์ส่วนบุคคล

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ได้แก่ การควบคุม การตรวจสอบ การดำเนินการองค์รวม และการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วม

คำริ ชาวพะเยาว์ (2554, น.9) ลักษณะการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการศึกษา ค้นคว้าหาสาเหตุของปัญหา เพื่อนำไปสู่การวางแผนในการแก้ไขปัญหาร่วมกันตลอดจนมีส่วนร่วมในกระบวนการติดตามประเมินผล

2.3 ปัจจัยการมีส่วนร่วม ปรียากร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535, น.145-153) กล่าวว่า ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ใช้เป็นเครื่องมือชี้ปัญหาที่เกี่ยวกับการทำงานมี 3 ประการ คือ ปัจจัยด้านบุคคล (personal factors) หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัวของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงาน ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงาน เพศ จำนวนสมาชิกในความรับผิดชอบ อายุ เวลาในการทำงาน การศึกษา เงินเดือน ความสนใจ เป็นต้น ปัจจัยด้านงาน (factors in the job) ได้แก่ ลักษณะงาน ทักษะในการทำงาน ฐานะทางวิชาชีพ ขนาดของหน่วยงาน ความห่างไกลของบ้านและที่ทำงาน สภาพทางภูมิศาสตร์ เป็นต้น

ฉลอง ดิษสี (2541, น.20) อธิบายเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมที่ประกอบด้วย

- 1) ปัจจัยด้านกายภาพ ได้แก่ ลักษณะภูมิประเทศ การตั้งถิ่นฐาน การคมนาคม
- 2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจ รายได้
- 3) ปัจจัยด้านการเมือง ได้แก่ บรรยากาศทางการเมือง อุดมการณ์ อุดมคติทางการเมืองของประชาชน
- 4) ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม ได้แก่ วิถีการดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีทัศนคติความเชื่อ ค่านิยมที่แตกต่างกันแต่ละพื้นที่
- 5) ปัจจัยทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ ความเป็นมาของเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ข้อกำหนดของชุมชน
- 6) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ คนชนบท คนเมือง กลุ่มอาชีพ ระดับความรู้ การมีบทบาทในฐานะต่าง ๆ ของสังคม

ประยูร ศรีประสาธน์ (2542, น.3) ได้นำเสนอปัจจัยของการมีส่วนร่วม ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม มีด้วยกัน 3 ปัจจัย คือ

- 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ
- 2) ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้ และการเป็น
- 3) ปัจจัยด้านการสื่อสาร ได้แก่ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล

อัญชนา นิตินุณ (2543, น.24) ได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชน มี 5 ดังนี้

- 1) ปัจจัยทางด้านกายภาพและทางชีวภาพ
- 2) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ
- 3) ปัจจัยทางการเมือง
- 4) ปัจจัยทางด้านสังคม
- 5) ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม

2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

สินีนุช คุรุทเมือง แสนเสริม (2556, น.28) ทฤษฎีการเรียนรู้ของมาสโลว์ (Maslow) ทฤษฎีนี้ประกอบด้วยแนวคิดที่สำคัญ 2 ประการ คือ 1) มนุษย์ทุกคนมีความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติเป็นลำดับขั้น คือ ความต้องการทางร่างกายความต้องการความปลอดภัยความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง และความต้องการความสำเร็จ หากความต้องการขั้นพื้นฐานได้รับการตอบสนองอย่างพอเพียงสำหรับตนเองในแต่ละขั้น มนุษย์จะสามารถพัฒนาตนเองไปสู่ขั้นที่สูงขึ้น และ 2) มนุษย์ต้องการที่จะรู้จักตนเองและพัฒนาตนเอง ประสบการณ์ที่เรียกว่า “peak experience” เป็นประสบการณ์ของบุคคล ที่อยู่ในภาวะดีมดำจากการรู้จักตนเองตรงตามสภาพความเป็นจริง มีลักษณะน่าตื่นเต้น เป็นความรู้สึกริบิด เป็นช่วงเวลาที่บุคคลเข้าใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างถ่องแท้เป็นสภาพที่สมบูรณ์มีลักษณะผสมผสานกลมกลืน เป็นช่วงเวลาแห่งการรู้จักตนเองอย่างแท้จริงบุคคลที่มีประสบการณ์เช่นนี้บ่อยๆจะสามารถพัฒนาตนไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้ต่อไป

ทฤษฎีความต้องการของแมคเคลแลนด (McClelland's theory of learned needs หรือ three needs theory) เน้นความต้องการของมนุษย์ 3 ประการ ได้แก่ 1) ความต้องการความสำเร็จ (need for achievement) มีความต้องการเริ่มจากชอบการแข่งขัน ชอบงานที่ท้าทาย มีความรับผิดชอบสูง ต้องการให้งานสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ 2) ความต้องการความสัมพันธ์ที่ดี (need for affiliation) เป็นความต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ต้องการสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น ต้องการการยอมรับจากชุมชน ต้องการมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นกลุ่ม 3) ความต้องการอำนาจ (need for power) มีความต้องการอำนาจเพื่อมีอิทธิพลเหนือผู้อื่นมีความต้องการการเป็นผู้นำ

2.5 แนวทางการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมแบบการมีส่วนร่วม

พลสรานู สรานูรมย์ (2556, น.7) การดำเนินงานของรูปแบบการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมแบบการมีส่วนร่วมเน้นที่ “คน” เป็นหลักเพราะเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา แนวทางการดำเนินงานของรูปแบบนี้จึงต้องวิเคราะห์ถึง แนวทางของแต่ละบุคคลเกี่ยวกับบทบาท

หน้าที่ในการเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งสรุปได้ออกเป็น 3 กลุ่มคนได้แก่ เกษตรกร นักส่งเสริม และภาคีเครือข่าย มีรายละเอียดดังนี้

1) เกษตรกร เป็นบุคคลสำคัญของการส่งเสริมรูปแบบนี้ เพราะเกษตรกรจะเป็นผู้เข้าใจสถานการณ์ของชุมชน เป็นผู้ที่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากการพัฒนา นอกจากนั้น รูปแบบการส่งเสริมการเกษตรลักษณะนี้ต้องการให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้มีส่วนการรับผิดชอบร่วมกันในการแก้ไขปัญหาของชุมชน ดังนั้นควรมีการคัดเลือกบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมเลือกเกษตรกรจาก หลากหลายประเภท เพื่อให้เกิดการร่วมกันออกความคิดเห็นถึงปัญหาของชุมชน

2) นักส่งเสริม เป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทการเป็น“ผู้จัดการกระบวนการ” ให้เกษตรกรในการแก้ไขปัญหา ปรึกษาของชุมชน รับฟังปัญหา วิเคราะห์ปัญหา หาความ เชื่อมโยงเหตุ-ผลของปัญหา ร่วมลงมือวางแผนในการแก้ไขปัญหา สรุปแผนการดำเนินงานให้ทุกฝ่าย ประเมินผลของการดำเนินการ

3) ภาคีเครือข่าย เป็นหน่วยงานที่เข้าร่วมให้คำปรึกษาและร่วมแก้ไขปัญหา

กล่าวโดยสรุป แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม เป็นการรวบรวมแนวคิดการรวมกลุ่มลักษณะสำคัญ ปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นมาปรับใช้ตามบริบทกลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม แก้ไขปัญหา รับผลประโยชน์ พัฒนาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อดำเนินงานนำไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

3. การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

3.1 การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทย

กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร (2564) จำแนกประเภทเกษตรกร โดยทั่วไปประกอบด้วยเกษตรกรรายย่อย กลุ่มเกษตรกร กลุ่มแปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชน และเครือข่ายเกษตรกร โดยเกษตรกรที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกันจัดตั้งกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกัน ร่วมกันดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยวิสาหกิจชุมชนจะดำเนินการขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1.1 การสำรวจรวบรวมเกษตรกร โดยรวบรวมจากผู้ที่สนใจและมีความประสงค์ จะเข้าร่วมเป็นบุคคลผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และเป็นประเภทเดียวกันและมีภูมิลำเนา ในท้องที่เดียวกัน มีการรวมตัวกันของสมาชิกในชุมชน มีการรวมตัวกันอย่างชัดเจน มีตัวตนจริง

3.1.2 การเตรียมจัดตั้งกลุ่ม โดยการจัดโครงสร้างกลุ่ม

เริ่มต้นจากการประชุม จัด โครงสร้างของกลุ่ม โดยประกอบด้วย

1) กำหนดวัตถุประสงค์ หลักการ การจัดตั้งกลุ่ม มีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการรวมตัวที่ชัดเจนว่า “ทำเพื่ออะไร”

2) การคัดเลือกบุคคลเพื่อกำหนดคณะกรรมการของกลุ่ม ประธาน รองประธาน กรรมการ เลขานุการ เற்றுณิกและสมาชิกกลุ่ม หรือตำแหน่งอื่น ๆ ตามมติที่ประชุม และกำหนดวาระการเป็นกรรมการ พร้อมจัดทำบัญชีรายชื่อ ดูแลรับผิดชอบในการบริหารจัดการกลุ่มได้อย่างดี และต่อเนื่อง

3) กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ และสมาชิก

4) กำหนดกฎระเบียบข้อปฏิบัติของกลุ่มเพื่อนำมาปฏิบัติในการดำเนินงานของกลุ่ม

3.1.3 การขอจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่ม โดยกลุ่มเกษตรกรที่มีความสนใจจะทำการจัดตั้งกลุ่มแปลงใหญ่ วิสาหกิจ กลุ่มอาชีพต่างๆ เพื่อยื่นจดทะเบียนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการสนับสนุน การพัฒนา

3.2 การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน
เกษตรกรในอำเภอนาน้อย มีการดำเนินงานของกลุ่ม ดังนี้

3.2.1 มีแผนดำเนินกิจกรรมกลุ่ม จัดเก็บข้อมูลกลุ่ม เช่น ข้อมูลสมาชิก กิจกรรมหลักของกลุ่ม จัดทำบัญชี บันทึกการประชุม

3.2.2 มีการบริหารผลประโยชน์ทุนและทรัพยากรภายในกลุ่ม ได้แก่ การระดม ทุน จัดหาแหล่งเงินทุน การอุดหนุน การจัดการเงินทุนภายในกลุ่ม การจัดการเงินออม ผลกำไร ภายในกลุ่ม จัดทำบัญชีให้ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน สมาชิกทุกคนสามารถตรวจสอบได้

3.2.3 มีการพัฒนาความรู้และสามารถของสมาชิก ได้แก่ การจัดกระบวนการ เรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มและสมาชิก มีการนำความรู้ ประสบการณ์การทำงานมาปรับใช้ในการเนินการกลุ่ม พร้อมแลกเปลี่ยนทักษะความรู้ภายในกลุ่ม

3.2.4 มีการรายงานผลความก้าวหน้า โดยการประชุมใหญ่สามัญประจำปี การประชุมตามวาระการพิจารณา

กล่าวโดยสรุป การดำเนินงานของเกษตรกรในอำเภอนาน้อย เกษตรกรมีการ รวมกันจัดตั้งกลุ่ม โดยประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ การสำรวจรวบรวมเกษตรกร การเตรียมจัดตั้งกลุ่ม โดยการจัดโครงสร้างกลุ่ม การขอจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่ม และการดำเนินงานของกลุ่ม

4. สถานการณ์ของวิสาหกิจชุมชน

4.1 สถานการณ์ของวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทย

จากข้อมูลการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทย ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 จำนวนวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทย มีจำนวน 97,930 กลุ่ม สมาชิกวิสาหกิจชุมชนจำนวน 1,715,021 ราย เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน มีจำนวน 656 กลุ่ม สมาชิกเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนจำนวน 16,528 ราย โดยพบว่าปีเริ่มตั้งแต่ปี 2548-2565 พบว่าจำนวนวิสาหกิจมีจำนวนเพิ่มขึ้นในช่วง 10 ปีย้อนหลัง 2554-2564 จากจำนวน 71,190-97,930 กลุ่ม มีแนวโน้มการขยายตัวเพิ่มขึ้นโดยมีการจำแนกตามกลุ่มผลิตภัณฑ์ ประเภทกิจการที่มีการจดทะเบียนสูงสุด สามลำดับแรก ได้แก่ การผลิตพืช 39,507 กลุ่ม การผลิตปศุสัตว์ 24,590 และการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร 13,355 กลุ่ม และพบว่าข้อมูลจำนวนวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมินศักยภาพ 74,422 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 76.20 โดยรายงานเป็นภาพรวมผลการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ซึ่งสามารถจำแนกเป็นระดับต่างๆดังนี้ (กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร, 2564)

ระดับดี	22,142	กลุ่ม	คิดเป็นร้อยละ 29.60
ระดับปานกลาง	40,983	กลุ่ม	คิดเป็นร้อยละ 54.80
ระดับปรับปรุง	11,667	กลุ่ม	คิดเป็นร้อยละ 15.60

ภาครัฐมีการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน โดยปัจจุบันมีเป้าหมายเริ่มต้นที่การพัฒนาตามศักยภาพ การดำเนินงานกลุ่มให้มีมาตรฐาน โดยเน้นให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้ และมีความพร้อมในการแข่งขันทางการค้า

4.2 สถานการณ์ของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

จากข้อมูลสถิติจำนวนวิสาหกิจชุมชนในอำเภอน่าน้อยในปี 2564 มีจำนวนวิสาหกิจชุมชน 129 กลุ่ม จากปี 2563 มีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 16 กลุ่ม (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2564) เป็นแนวโน้มการขยายตัวของกลุ่มภายในอำเภอน่าน้อยที่น่าสนใจ เมื่อนำข้อมูลการจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนในช่วง 10 ปีย้อนหลัง 2554-2564 พบว่ามีจำนวนวิสาหกิจมีจำนวนเพิ่มขึ้น และปัจจุบันภาครัฐและเอกชนให้การส่งเสริมและยกระดับสินค้าที่มาจากผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนเป็นหลัก จึงส่งผลให้จดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพิ่มขึ้น จำนวนวิสาหกิจชุมชนในอำเภอน่าน้อย เน้นในสองด้านหลักคือ กลุ่มกิจการด้านการผลิต จำนวน 123 กลุ่ม และกลุ่มกิจการด้านการบริการ จำนวน 6 กลุ่ม โดยจะมีประเภทกิจการที่มีการจดทะเบียนสูงสุด สามลำดับแรก ได้แก่ การผลิตพืช การผลิตปศุสัตว์ และการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร การดำเนินงานของ

วิสาหกิจชุมชนในด้านต่างๆ มีการผลิต การบริหารจัดการกลุ่ม การวางแผนพัฒนากลุ่ม การรับผลประโยชน์ การประเมินผล การรับความรู้ โดยในปี 2564 สำนักงานเกษตรอำเภอนาน้อย เป็นผู้ประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ทั้ง 3 ระดับ จำนวน 125 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 96.89 ซึ่งสามารถจำแนกเป็นระดับต่างๆดังนี้

ระดับดี	30	กลุ่ม	คิดเป็นร้อยละ 24.00
ระดับปานกลาง	54	กลุ่ม	คิดเป็นร้อยละ 43.20
ระดับปรับปรุง	41	กลุ่ม	คิดเป็นร้อยละ 32.80

ลักษณะของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอนาน้อยวิสาหกิจชุมชนเป็นการประกอบกิจการที่ชุมชนเป็นเจ้าของและผู้ดำเนินกิจกรรมมีการสร้างผลผลิตจากกระบวนการชุมชน จากวัตถุประสงค์ ทรัพยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแรงงานในชุมชน

กิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย

- 1) การแปรรูปหรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผลผลิตของชุมชน และเพิ่มมูลค่าผลผลิตการเกษตรขององค์กรชุมชน เช่น วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผัก-ผลไม้ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสุราพื้นบ้าน
- 2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรและภูมิปัญญาของชุมชน เช่น วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ด วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพื่อการผลิตและการแปรรูปทางการเกษตร
- 3) การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อการตอบสนองการพึ่งพาตนเองขององค์กรชุมชน เช่น วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์
- 4) การพัฒนาระบบการตลาด การบริการและสวัสดิการชุมชน รวมกลุ่มเพื่อขายสินค้าจรรยาต่อรองราคาสินค้า เช่น วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยางพารา วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพด วิสาหกิจชุมชนกลุ่มออมทรัพย์ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสินเชื่อ

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของการดำเนินกิจการวิสาหกิจชุมชนในอำเภอนาน้อยมีแนวโน้มจะมีการรวมกลุ่มและจดทะเบียนเพิ่มมากขึ้น เกิดการทำงานเป็นกลุ่ม สร้างความสัมพันธ์กับสมาชิกในกลุ่มเพิ่มมากขึ้น การดำเนินธุรกิจจากคนรุ่นใหม่ เกิดการสานต่อกิจการ ให้คำปรึกษา รวมทั้งช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น

กล่าวโดยสรุป สถานการณ์ของวิสาหกิจชุมชนทั้งหมดในประเทศไทยและในอำเภอนาน้อยจังหวัดน่าน พบว่ามีจำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่เพิ่มขึ้น ในอัตราที่คงที่ โดยประเภทกิจการที่มีการจดทะเบียนสูงสุด สามลำดับแรก ได้แก่ การผลิตพืช การผลิตปศุสัตว์ และการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร และพบว่าในปัจจุบันการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน รัฐวิสาหกิจ จะเน้นการส่งเสริมในลักษณะกลุ่ม เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปสู่การ

ดำเนินกิจการภายในชุมชน รวมถึงการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนกับชุมชนใกล้เคียง และประมวลผลการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนของอำเภอ เพื่อใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนตามความพร้อม และศักยภาพของกิจการ เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนสามารถพัฒนาด้วยการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

5.1 สภาพทางด้านสังคม

5.1.1 เพศ

ภูมिरพี ชัดเกล้า (2556, น.27-28) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของกรรมการและสมาชิกในการดำเนินงานศูนย์ข้าวชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ร้อยละ 71.7 เกษตรกรที่เป็นคณะกรรมการและสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชน เป็นเพศชาย และร้อยละ 28.3 เป็นเพศหญิง

บุญเดือน กอกุลจันทร์ (2555, น.30) ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ร้อยละ 60.7 เกษตรกรเป็นเพศชาย และ ร้อยละ 39.3 เป็นเพศหญิง

ปิยวรรณ บุญทา (2555, น.41) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง พบว่า ร้อยละ 74.7 เกษตรกรเป็นเพศหญิง และร้อยละ 25.3 เป็นเพศชาย

5.1.2 อายุ

ภูมिरพี ชัดเกล้า (2556, น.27-28) พบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 50.65 ปี

บุญเดือน กอกุลจันทร์ (2555, น.31) พบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 50.9 ปี

ปิยวรรณ บุญทา (2555, น.41) พบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 49.02 ปี

5.1.3 ระดับการศึกษา

ภูมिरพี ชัดเกล้า (2556, น.27-28) พบว่า ร้อยละ 88.7 เกษตรกรจบการศึกษา ระดับประถมศึกษา

บุญเดือน กอกุลจันทร์ (2555, น.32) พบว่า ร้อยละ 71.4 เกษตรกรจบการศึกษา
ระดับประถมศึกษา

ปิยวรรณ บุญทา (2555, น.41) พบว่า ร้อยละ 40.7 เกษตรกรจบการศึกษา
ระดับประถมศึกษาปีที่ 4

5.1.4 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

บุญเดือน กอกุลจันทร์ (2555, น.31-34) พบว่า เกษตรกรมีระยะเวลาการเป็นสมาชิก
วิสาหกิจชุมชนเฉลี่ย คือ 5.32 ปี

ปิยวรรณ บุญทา (2555, น.41) พบว่า เกษตรกรมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจ
ชุมชนเฉลี่ย คือ 5.23 ปี

เสาวภา สวัสดิ์มงคล (2555, น.40) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ
สมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองจังหวัดลำพูน พบว่า เกษตรกรมีระยะเวลาการเป็นสมาชิก
วิสาหกิจชุมชนเฉลี่ย คือ 4.40 ปี

5.1.5 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชน

บุญเดือน กอกุลจันทร์ (2555, น.31-34) พบว่า ร้อยละ 100.0 เกษตรกรรับรู้ข่าวสาร
เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

5.1.6 วิธีการได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพารา

วรรณธิดา เบญจกุล (2556, น.63) ศึกษาเรื่อง การผลิตยางพาราและความต้องการ
การส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร ในอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร/
ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 85.3 ได้รับรู้จากโทรทัศน์ รองลงมาร้อยละ 45.8 ได้รับรู้
จากหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 41.4 ได้รับรู้จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และร้อยละ 39.8 ได้รับรู้จาก
ญาติ/เพื่อนบ้าน

5.1.7 ประสบการณ์ในการปลูกยางพารา

วรรณธิดา เบญจกุล (2556, น.63) พบว่า เกษตรกรมีประสบการณ์การทำสวน
ยางพาราเฉลี่ย 21.31 ปี

ลิตธิชัย ลิ้มดีว (2557, น.63) ศึกษาเรื่อง กระบวนการทำสวนยางพาราของ
เกษตรกรในอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี พบว่า เกษตรกรมีประสบการณ์ทำสวนยางพาราเฉลี่ย
7.55 ปี

5.2 สภาพทางด้านเศรษฐกิจ

5.2.1 รายได้

สิทธิชัย ลี้มด้ว (2557, น. 52) พบว่า เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยจากการทำสวนหรือสวนยางพารา 49,360.46 บาท/ปี/ครัวเรือน

บุญเดือน กอกุลจันทร์ (2555, น.36) พบว่า เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 174,607.14 บาท/ปี/ครัวเรือน

วรรณธิดา เบญจกุล (2556, น.63) พบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการทำสวนยางพาราเฉลี่ย 370.086.04 บาท/ปี/ครัวเรือน

5.2.2 ขนาดพื้นที่

วรรณธิดา เบญจกุล (2556, น.63) พบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมดเฉลี่ย 21.04 ไร่ เป็นพื้นที่ เปิดกรีดเฉลี่ย 17.08 ไร่ มีแปลงปลูกเฉลี่ย 1.96 แปลง อายุยางพาราส่วนใหญ่เฉลี่ย 14.32 ปี

รัฐศักดิ์ คุณ โลहित (2556, น.63) ศึกษาเรื่อง ความต้องการการส่งเสริมด้านเทคโนโลยีในการผลิตยางพาราของเกษตรกรอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี พบว่า ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกร ได้แก่ พื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมด เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 11.91 ไร่

ดิณภา แก้วแดง (2557, น.62) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกยางเฉลี่ย 22.33 ไร่

5.2.3 แหล่งเงินทุนของเกษตรกรสำหรับการผลิต

สิทธิชัย ลี้มด้ว (2557, น. 63) พบว่า แหล่งทุนการทำสวนยางพารา เกษตรกรร้อยละ 58.7 ใช้ทุนส่วนตัวในการทำสวนยางพาราทั้งหมด รองลงมาร้อยละ 38.4 ใช้ทุนส่วนตัวและกู้ยืมเงินมา ลงทุนในการทำสวนยางพารา และร้อยละ 2.9 กู้ยืมเงินเพื่อมาทำสวนยางพาราทั้งหมด แหล่งกู้ยืมเงิน จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกษตรกรที่กู้ยืมเงินร้อยละ 23.8 กู้ยืมเงิน จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) รองลงมาร้อยละ 10.5 จากกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 6.4 จากญาติ/พี่น้อง ร้อยละ 5.2 จากธนาคารพาณิชย์ และร้อยละ 4.7 กู้ยืมเงินจากแหล่งอื่นๆ ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร

5.2.4 ปริมาณผลผลิตรวม

สิทธิชัย ลี้มด้ว (2557, น. 64) พบว่า เกษตรกรมีปริมาณผลผลิต(ยางก้อน/ขี้ยาง) รวมเฉลี่ย 3,681.55 กิโลกรัม

5.2.5 จำนวนแรงงาน

สิทธิชัย ลีมีตัว (2557, น. 60) พบว่า เกษตรกรมีจำนวนแรงงานในการทำสวนยางพาราทั้งหมดเฉลี่ย จำนวน 2.73 คน

5.3 การมีส่วนร่วม

5.3.1 การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

อัจฉรา ไสบาล (2556, น. 63) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชน : กรณีโรงสีชุมชนนครบวรจระต๋าบลไก่อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ พบว่า การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชน ด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวม เกษตรกรเข้าร่วมในกิจกรรมอยู่บ้าง ซึ่งอยู่ใน ระดับน้อย ในส่วนของกิจกรรมการดำเนิน การสีข้าว การติดต่อประสานงาน/ประชาสัมพันธ์การ จำหน่ายข้าว และการออกร้านจำหน่ายข้าวในจังหวัด นั้น เกษตรกรไม่มีการเข้าร่วมในกิจกรรมดังกล่าวเลย ทั้งนี้ อาจเพราะว่ากิจกรรมเหล่านี้ส่วนใหญ่ คณะกรรมการ ดำเนินงาน โดยลำพัง จึงทำให้เกษตรกรคิดว่าเป็นหน้าที่ ของคณะกรรมการ เกษตรกรจึงไม่เข้าร่วมในกิจกรรมดังกล่าว

5.3.2 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ปิยวรรณ บุญทา (2555, น. 49) พบว่า การรับผลประโยชน์ เกษตรกรมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ของกลุ่มในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ย 4.19 เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นย่อย พบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด รวม 3 ประเด็นย่อย ได้แก่ 1) การได้รับความรู้ ทักษะ ในการพัฒนาอาชีพ ความเป็นอยู่ 2) มีเพื่อนเพิ่มขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมการเป็นสมาชิกกลุ่ม และ 3) การได้รับการยอมรับจากชุมชนในการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม (เฉลี่ย 4.35 4.27 และ 4.23 ตามลำดับ)

5.3.3 การมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้

บุญเดือน กอกุลจันทร์ (2555, น. 42) พบว่า วิสาหกิจชุมชนมีการจัดการความรู้และ ข้อมูลข่าวสาร ในระดับปานกลาง ทั้ง 6 กิจกรรม โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรวบรวม ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาท้องถิ่น การแสวงหาความรู้ใหม่ การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข่าวสารแก่สมาชิก การต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ระบบการจัดเก็บข้อมูลของ วิสาหกิจชุมชน และการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข่าวสารแก่บุคคลภายนอก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2.19 และต่ำสุด 1.90

5.4 ปัจจัยการมีส่วนร่วม

5.4.1 ปัจจัยสภาพทางด้านสังคม

ปิยวรรณ บุญทา (2555, น. 61) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่สามในสี่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 49.02 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ส่วนใหญ่ไม่มีทั้งตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่น และตำแหน่ง บริหารในวิสาหกิจชุมชนชุมชน ระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเฉลี่ย 5.23 ปีและส่วนใหญ่ เคยได้รับการฝึกอบรมความรู้เพื่อพัฒนาอาชีพ และพบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน คือ การได้รับการฝึกอบรมความรู้เพื่อพัฒนาอาชีพ โดยใช้ค่าสถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi-square)

5.4.2 ปัจจัยสภาพทางด้านเศรษฐกิจ

ดิณภา แก้วแดง (2557, น. 97) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณผลผลิตยางพารา กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวม ผลผลิตของเกษตรกรคำนวณได้ค่า $X^2 = 51.895$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ ปริมาณผลผลิตยางพาราของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับ ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของเกษตรกรผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

5.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วม

5.5.1 ปัญหาการมีส่วนร่วม

เสาวภา สวัสดิ์มงคล (2555, น. 98) พบว่า เกษตรกรที่ได้รับการประเมินศักยภาพในระดับดี มีปัญหาในการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมินศักยภาพระดับปานกลาง ด้านการดำเนินงาน ประเด็นย่อยปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ราคาผลผลิตตกต่ำ กลุ่มขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น เกษตรกรขาดความรู้ด้านการพัฒนาการแปรรูปและบรรจุผลิตภัณฑ์ เกษตรกรไม่มีโอกาสศึกษาดูงาน/อบรม/แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอื่นๆ เกษตรกรมีเวลาปฏิบัติงานไม่ตรงกัน เกษตรกรขาดการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในช่วงการเพาะปลูกและช่วงการเก็บเกี่ยวผลผลิตในภาคการเกษตร คณะกรรมการไม่สามารถหาแหล่งเงินทุนได้ กลุ่มขาดวัตถุดิบเป็นบางช่วงเวลาและต้องการหาความรู้เรื่องอื่นๆ เสริมกิจกรรมของกลุ่ม ผลิตภัณฑ์สินค้าไม่ได้มาตรฐาน เกษตรกรขาดทักษะและประสบการณ์ คณะกรรมการขาดความรู้ด้านการบริหารองค์กร เกษตรกรมี

งานประจำหรืออาชีพหลักจึงไม่มีเวลามาทำกิจกรรมของกลุ่ม และการประชุมของกลุ่มชี้แจงการดำเนินงานไม่บ่อยครั้ง

ปิยวรรณ บุญทา (2555, น. 61) พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานของเกษตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีปัญหาการวางแผนพัฒนากลุ่มอยู่ในระดับน้อย และปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยที่สุดสามประเด็นปัญหา ได้แก่ การดำเนินกิจกรรมกลุ่ม การรับผลประโยชน์ และการติดตามประเมินผล

5.5.2 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วม

ปิยวรรณ บุญทา (2555, น. 61) พบว่า ข้อเสนอแนะของเกษตรกรต้องการให้พัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถของสมาชิกในด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ได้แก่ ด้านการวางแผน การผลิตสินค้า การแปรรูป การบริหารจัดการ และการตลาด ต้องการให้มีการพัฒนารูปแบบ คุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของลูกค้ามากขึ้น เพิ่มการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของกลุ่มให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น และขยายตลาดให้กว้างขึ้น

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาสรุปเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และสามารถวิเคราะห์หาปัจจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ได้ดังนี้

1) สภาพทางด้านสังคมของเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ การปลูกยาง ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจ ตำแหน่งการเป็นสมาชิกภายในกลุ่ม การมีตำแหน่งทางสังคม การเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกร การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชน การได้รับความรู้และการฝึกอบรม

2) สภาพทางด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร ได้แก่ รายได้จากการขายยางพาราต่อปี รายจ่ายจากการทำสวนยางของครัวเรือนต่อปี ภาวะหนี้สินครัวเรือน แหล่งเงินทุน ประสบการณ์ในการปลูกยาง ขนาดพื้นที่การปลูกยางพารา พื้นที่ในการปลูกยางพารา ปริมาณผลผลิตรวม ราคาผลผลิตเฉลี่ย จำนวนแรงงานการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

3) การมีส่วนร่วม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ เกษตรกรสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน จำนวน 15 กลุ่ม จากการขึ้นทะเบียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร ปีการเพาะปลูก 2563/64 จำนวน 257 ราย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างคำนวณโดยใช้สูตรทาร์ยามาเน ที่ค่าคลาดเคลื่อน 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 157 ราย โดยใช้สูตร ดังสมการนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

โดยที่ n = ขนาดตัวอย่างที่ควรสุ่ม

N = ขนาดของประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัยยอมให้เกิดขึ้นได้ (0.05)

ในการวิจัยครั้งนี้ N = 257

$$e = 0.05$$

แทนค่า

$$n = \frac{257}{1+257(0.05)^2}$$

$$n = 156.47$$

ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 157 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.01 ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน คำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลากตามสัดส่วนของประชากรสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน จำนวน 15 กลุ่ม จากการขึ้นทะเบียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร ปีการเพาะปลูก 2563/64 โดยใช้สูตร ดังสมการนี้

$$n_i = \frac{nN_i}{N}$$

n_i = แทนจำนวนตัวอย่างในแต่ละวิสาหกิจชุมชนที่ศึกษา

n = แทนจำนวนตัวอย่างทั้งหมดที่ศึกษามีค่าเท่ากับ 45 ราย

N_i = แทนจำนวนสมาชิกในแต่ละวิสาหกิจชุมชนที่ศึกษา

N = แทนจำนวนสมาชิกวิสาหกิจชุมชนทั้งหมด 257 รายในอำเภอนาน้อย

แนวทางการคำนวณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในแต่ละวิสาหกิจชุมชน
ขอยกตัวอย่างการคำนวณเฉพาะในวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกยางพาราบ้านใหม่ห้วยดง
จำนวนประชากร 8 ราย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า กลุ่มผู้ปลูกยางพาราบ้านใหม่ห้วยดง} &= \frac{157 \times 8}{257} \\ &= 4.89 \\ &= 5 \text{ ราย} \end{aligned}$$

สำหรับวิสาหกิจชุมชนที่เหลือจะใช้แนวทางดังกล่าวข้างต้นคำนวณหากลุ่ม
ตัวอย่าง ตามจำนวนประชากรแต่ละหมู่บ้าน ดังตารางที่ 3.1 แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

ตารางที่ 3.1 จำนวนสัดส่วนของสมาชิกแต่ละวิสาหกิจชุมชนในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

วิสาหกิจชุมชน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มผู้ปลูกยางพาราบ้านใหม่ห้วยดง	8	5
กลุ่มยางพาราบ้านสันทะ	10	6
กลุ่มปลูกยางพาราบ้านเขตวัน	9	6
กลุ่มผู้ปลูกยางพาราบ้านใหม่มงคล	26	16
กลุ่มยางพาราบ้านทุ่ง	10	6
กลุ่มยางพาราบ้านหมาก	22	13
กลุ่มยางพาราบ้านใหม่	8	5
กลุ่มยางพาราบ้านสันพยอม	24	15
กลุ่มยางพาราบ้านไร่ น้ำหิน	16	10

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วิสาหกิจชุมชน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มยางพาราบ้านไทรงาม	24	15
กลุ่มยางพาราบ้านไร่	10	6
กลุ่มเกษตรพัฒนายางพาราบ้านใหม่มงคล	20	12
กลุ่มยางพาราบ้านทัพมาน	30	18
กลุ่มยางพารา (ลานมังกรทอง)	20	12
กลุ่มยางพาราน้ำตก 2	20	12
รวม	257	157

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วยคำถามทั้งแบบเลือกตอบ และคำถามลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (closed-end questions) และคำถามปลายเปิด (open-ended questions) แบบสัมภาษณ์สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับการวิจัยในครั้งนี้ โดยแบ่งโครงสร้างแบบสัมภาษณ์เป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน จังหวัดน่าน

1.1) สภาพทางด้านสังคมของเกษตรกร จำนวน 15 กลุ่ม จากการขึ้นทะเบียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร ปีการเพาะปลูก 2563/64 ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน สถานภาพภายในกลุ่ม การมีตำแหน่งทางสังคม การเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกรนอกเหนือจากเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชน การได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพารา แหล่งความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพารา จำนวนครั้งการอบรมเรื่องความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพาราต่อปี วิธีการได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพารา และประสบการณ์ในการปลูกยางพารา

1.2) สภาพทางด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร จำนวน 15 กลุ่ม ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับรายได้จากการขายยางพาราของครัวเรือนต่อปี รายจ่ายจากการทำสวนยางพาราของครัวเรือนต่อปี ภาวะหนี้สินครัวเรือน แหล่งเงินทุนของเกษตรกรสำหรับการผลิต ขนาดพื้นที่การปลูกยางพารา พื้นที่ในการปลูกยางพารา ปริมาณผลผลิตรวม ราคาผลผลิตเฉลี่ย และจำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน จังหวัดน่าน ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ โดยจัดช่วงการให้คะแนนตามเกณฑ์แบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

- 1 = ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด
- 2 = ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
- 3 = ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
- 4 = ระดับการมีส่วนร่วมมาก
- 5 = ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

ตอนที่ 3 ความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน จังหวัดน่าน ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ โดยจัดช่วงการให้คะแนนตามเกณฑ์แบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

- 1 = ระดับความต้องการการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด
- 2 = ระดับความต้องการการมีส่วนร่วมน้อย
- 3 = ระดับความต้องการการมีส่วนร่วมปานกลาง
- 4 = ระดับความต้องการการมีส่วนร่วมมาก
- 5 = ระดับความต้องการการมีส่วนร่วมมากที่สุด

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

4.1) ปัญหาในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้โดยจัดช่วงการให้คะแนนตามเกณฑ์แบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

- 1 = ระดับความรุนแรงของปัญหาน้อยที่สุด
- 2 = ระดับความรุนแรงของปัญหาน้อย
- 3 = ระดับความรุนแรงของปัญหาปานกลาง
- 4 = ระดับความรุนแรงของปัญหามาก
- 5 = ระดับความรุนแรงของปัญหามากที่สุด

4.2) ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ โดยจัดช่วงการให้คะแนนตามเกณฑ์แบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

- 1 = ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด
- 2 = ระดับความคิดเห็นน้อย
- 3 = ระดับความคิดเห็นปานกลาง
- 4 = ระดับความคิดเห็นมาก
- 5 = ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

2.2 การตรวจสอบและปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย

2.2.1 การตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือ (*content validity*) ทำการทดสอบเครื่องมือ (pre-test) จำนวน 30 ชุด เพื่อตรวจสอบแบบสัมภาษณ์

2.2.2 การทำสอบความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ (*reliability*) นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นจึงนำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ที่ได้ไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability consistency) ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of alpha) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปผลการทดสอบมีดังนี้

1) ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.875

2) ระดับความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.971

3) ระดับปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.920

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตั้งแต่วันที่ 30 พฤษภาคม 2564 ถึงวันที่ 30 ตุลาคม 2564

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

4.2 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ของเกษตรกรมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) และค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) และค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การจัดอันดับ (ranking) การแปลความหมายระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนตามเกณฑ์การประเมิน ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ขนาดชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

โดยจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยแบ่งออกเป็นช่วงๆ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด
ช่วงคะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
ช่วงคะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก
ช่วงคะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

ตอนที่ 3 ความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) และค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การจัดอันดับ (ranking) การแปลความหมายระดับความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนตามเกณฑ์การประเมิน ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ขนาดชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

โดยจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยแบ่งออกเป็นช่วงๆ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง ระดับความต้องการการมีส่วนร่วม น้อยที่สุด
ช่วงคะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง ระดับความต้องการการมีส่วนร่วม น้อย
ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง ระดับความต้องการการมีส่วนร่วม ปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ระดับความต้องการการมีส่วนร่วม
มาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ระดับความต้องการการมีส่วนร่วม
มากที่สุด

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน
ผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

4.1) ปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราใน
อำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ
(percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) และ ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean)
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การจัดอันดับ (ranking) การแปลความหมายระดับ
ปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนตามเกณฑ์การประเมิน ซึ่งได้จากการ
แบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ขนาดชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

โดยจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยแบ่งออกเป็นช่วงๆ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ระดับความรุนแรงของปัญหาน้อย
ที่สุด

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ระดับความรุนแรงของปัญหาน้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ระดับความรุนแรงของปัญหาปาน
กลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ระดับความรุนแรงของปัญหามาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ระดับความรุนแรงของปัญหามาก
ที่สุด

4.2) ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพารา
ในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ
(percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) และ ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean)
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การจัดอันดับ (ranking) การแปลความหมายระดับ

ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนตามเกณฑ์การประเมิน ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ขนาดชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

โดยจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยแบ่งออกเป็นช่วงๆ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด
ช่วงคะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อย
ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
ช่วงคะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมาก
ช่วงคะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

4.3 สถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยสภาพทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน โดยมีสมการวิเคราะห์ ดังนี้

$$Y = a + b_1X_1 + b_2X_2 + \dots + b_nX_n + e$$

โดยที่ Y = ตัวแปรตาม

X = ตัวแปรอิสระ

a = ค่าคงที่ (Constant) หรือส่วนตัดแกน Y

b_1, b_2, \dots, b_n = ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (Regression coefficient)

e = ความคลาดเคลื่อนอย่างสุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง 157 ราย แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการบรรยายประกอบตาราง ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

ตอนที่ 4 ความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

ตอนที่ 1 สภาพทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

1.1 สภาพทางด้านสังคมของเกษตรกร

เกษตรกรมีสภาพทางด้านสังคมเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน สถานภาพภายในกลุ่มการมีตำแหน่งทางสังคมการเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกรนอกเหนือจากเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชน การได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพาราแหล่งความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพารา จำนวนครั้งการอบรมเรื่องความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพาราต่อปี วิธีการได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพารา ประสบการณ์ในการปลูกยางพาราผลการวิเคราะห์สภาพทางสังคมของเกษตรกร ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิเคราะห์ปรากฏผล ดังตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 สภาพทางด้านสังคมของเกษตรกร

n = 157		
สภาพทางด้านสังคมของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	111	70.7
หญิง	46	29.3
อายุ (ปี)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 45	34	21.7
46-50	28	17.8
51-55	44	28.0
56-60	20	12.7
มากกว่าหรือเท่ากับ 61	31	19.7
ต่ำสุด = 21 ปี สูงสุด = 74 ปี		
ค่าเฉลี่ย = 51.06 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 11.466		
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา/ระดับประถมศึกษา	69	43.9
มัธยมศึกษาตอนต้น	27	17.2
มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. หรือเทียบเท่า	45	28.7
อนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า	12	7.6
ปริญญาตรี	4	2.5
ระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน (ปี)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5	49	31.2
6-9	55	35.0
มากกว่าหรือเท่ากับ 10	53	33.8
ต่ำสุด = 1 ปี สูงสุด = 16 ปี		
ค่าเฉลี่ย = 7.77 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 3.115		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 157		
สภาพทางด้านสังคมของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานภาพภายในกลุ่ม		
ประธาน	14	8.9
รองประธาน	11	7.0
เลขานุการ	3	1.9
กรรมการ	15	9.6
สมาชิก	114	72.6
การมีตำแหน่งทางสังคม		
นายก/สมาชิก อบต.	7	4.5
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	8	5.1
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)	9	5.7
ไม่มีตำแหน่งทางสังคม	133	84.7
การเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกรนอกเหนือจากเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
กลุ่มเกษตรกร	54	34.4
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	17	10.8
กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	10	6.4
กลุ่มออมทรัพย์/กองทุนหมู่บ้าน	81	51.6
กลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	127	80.9
อื่น ๆ	1	0.6
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	125	79.6
ผู้นำชุมชน	91	58.0
ญาติพี่น้อง	18	11.5
เพื่อนบ้าน	21	13.4
วิทยุ/โทรทัศน์	25	15.9
วิทยุกระจายเสียง	8	5.1

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 157		
สภาพทางด้านสังคมของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (ต่อ)		
หนังสือพิมพ์	3	1.9
อินเทอร์เน็ต	42	26.8
วารสาร/นิตยสาร	4	2.5
การฝึกอบรม	27	17.2
การศึกษาดูงาน	13	8.3
การได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพาราหรือไม่		
ไม่ได้รับ	100	63.7
ได้รับ	57	36.3
การได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพาราจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
การยางแห่งประเทศไทย	55	35.0
กรมส่งเสริมการเกษตร	35	22.3
สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง	28	17.8
กรมวิชาการเกษตร	21	13.4
การได้รับการอบรมเรื่องความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพารา (ครั้ง/ปี)		
ไม่ได้รับ	100	63.7
1	50	35.0
2	7	34.0
ต่ำสุด = 1 ครั้ง/ปี สูงสุด = 2 ครั้ง/ปี		
ค่าเฉลี่ย = 1.12 ครั้ง/ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.331 ครั้ง/ปี		
การได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพาราโดยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
วิทยุ/โทรทัศน์	24	15.3
วิทยุกระจายเสียง	2	1.3
อินเทอร์เน็ต	21	13.4
การฝึกอบรม	28	17.8
การศึกษาดูงาน	22	14.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 157		
สภาพทางด้านสังคมของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพาราโดยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (ต่อ)		
การปฏิบัติจริง	34	21.7
ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ	28	17.8
ประสบการณ์ในการปลูกยางพารา (ปี)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5	16	10.2
6-10	64	40.8
11-15	42	26.8
มากกว่าหรือเท่ากับ 16	35	22.3
ต่ำสุด = 1 ปี สูงสุด = 20 ปี		
ค่าเฉลี่ย = 11.76 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 4.389		

จากตารางที่ 4.1 สภาพทางด้านสังคมของเกษตรกร

เพศ พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 70.7 เป็นเพศชายและร้อยละ 29.3 เป็นเพศหญิง

อายุ พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 28.0 มีอายุระหว่าง 46-50 ปี รองลงมาร้อยละ 21.7 มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 45 ปี ร้อยละ 19.7 มีอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 61 ปี ร้อยละ 17.8 มีอายุ 46-50 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 12.7 มีอายุระหว่าง 56-60 ปี ตามลำดับ โดยมีอายุน้อยที่สุด 21 ปี และอายุมากที่สุด 74 ปี มีอายุเฉลี่ย 51.06 ปี

ระดับการศึกษา พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 43.9 ไม่ได้รับการศึกษา/ระดับประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 28.7 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. หรือเทียบเท่า ร้อยละ 17.2 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 7.6 มีการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า และน้อยที่สุดร้อยละ 2.5 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ตามลำดับ

ระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน (ปี) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 35.0 เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน 6-9 ปี รองลงมา ร้อยละ 33.8 เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมากกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 31.2 เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี โดยมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนน้อยที่สุด 1 ปี และระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน มากที่สุด 16 ปี มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เฉลี่ย 7.77 ปี ตามลำดับ

สถานภาพภายในกลุ่ม พบว่า เกษตรกรร้อยละ 72.6 มีสถานภาพภายในกลุ่มเป็นสมาชิกรองลงมาร้อยละ 9.6 มีสถานภาพภายในกลุ่มเป็นกรรมการ ร้อยละ 8.9 มีสถานภาพภายในกลุ่มเป็นประธานร้อยละ 7.0 มีสถานภาพภายในกลุ่มเป็นรองประธานและน้อยที่สุด ร้อยละ 1.9 มีสถานภาพภายในกลุ่มเป็นเลขานุการตามลำดับ

การมีตำแหน่งทางสังคม พบว่า เกษตรกรร้อยละ 84.7 ไม่มีตำแหน่งทางสังคม รองลงมาร้อยละ 5.7 มีตำแหน่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ร้อยละ 5.1 มีตำแหน่งกำนัน/ผู้ใหญ่บ้านและน้อยที่สุด ร้อยละ 4.5 มีตำแหน่งนายก/สมาชิก อบต. ตามลำดับ

การเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกรนอกเหนือจากเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 80.9 เป็นกลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รองลงมา ร้อยละ 51.6 เป็นกลุ่มออมทรัพย์/กองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 34.4 เป็นกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 10.8 เป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ร้อยละ 6.4 เป็นกลุ่มสหกรณ์การเกษตรและน้อยที่สุด ร้อยละ 0.6 เป็นกลุ่มอื่นๆ ได้แก่ กลุ่มแปลงใหญ่ตามลำดับ

การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 79.5 ได้รับรู้ข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรรองลงมา ร้อยละ 58.0 ได้รับรู้ข่าวสารจากผู้นำชุมชน ร้อยละ 26.8 ได้รับรู้ข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 17.2 ได้รับรู้ข่าวสารจากการฝึกอบรม ร้อยละ 15.9 ได้รับรู้ข่าวสารจากผู้นำชุมชนจากวิทยุ/โทรทัศน์ ร้อยละ 13.4 ได้รับรู้ข่าวสารจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 11.5 ได้รับรู้ข่าวสารจากญาติพี่น้อง ร้อยละ 8.3 ได้รับรู้ข่าวสารจากการศึกษาคูงาน ร้อยละ 5.1 ได้รับรู้ข่าวสารจากวิทยุกระจายเสียง ร้อยละ 2.5 ได้รับรู้ข่าวสารจากวารสาร/นิตยสารและน้อยที่สุด ร้อยละ 1.9 ได้รับรู้ข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ตามลำดับ

การได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพารา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 63.7 ไม่ได้ได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพาราและร้อยละ 36.3 ได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพาราตามลำดับ

การได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพาราจากแหล่งใด พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 35.0 ได้รับความรู้จากการยางแห่งประเทศไทยรองลงมา ร้อยละ 22.3 ได้รับความรู้จากกรมส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 17.8 ได้รับความรู้จากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางและน้อยที่สุด ร้อยละ 13.4 ได้รับความรู้จากกรมวิชาการเกษตรตามลำดับ

การได้รับการอบรมเรื่องความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพารา พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 63.7 ไม่ได้ได้รับการอบรมด้านการผลิตและการตลาดยางพารารองลงมา ร้อยละ 35.0 ได้รับการอบรมด้านการผลิตและการตลาดยางพารา 1 ครั้ง/ปี และน้อยที่สุด ร้อยละ 34.0 ได้รับการอบรมด้านการผลิตและการตลาดยางพารา 2 ครั้ง/ปี โดยได้รับการอบรมด้านการผลิตและการตลาดยางพารา

ต่ำสุด 1 ครั้ง/ปี และสูงสุด 2 ครั้ง/ปี ได้รับการอบรมด้านการผลิตและการตลาดยางพาราเฉลี่ย 1.12 ครั้ง/ปี ตามลำดับ

วิธีการได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพารา พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 21.7 ได้รับความรู้จากการปฏิบัติจริงรองลงมาร้อยละ 17.8 ได้รับความรู้จากการฝึกอบรมและปรึกษาผู้เชี่ยวชาญร้อยละ 15.3 ได้รับความรู้จากวิทยุ/โทรทัศน์ร้อยละ 14.0 ได้รับความรู้จากการศึกษาคูงานร้อยละ 13.4 ได้รับความรู้จากอินเทอร์เน็ต น้อยที่สุดร้อยละ 1.3 ได้รับความรู้จากวิทยุกระจายเสียงตามลำดับ

ประสบการณ์ในการปลูกยางพารา พบว่าเกษตรกรร้อยละ 40.8 มีประสบการณ์ในการปลูกยางพารา 6-10 ปี รองลงมาร้อยละ 26.8 มีประสบการณ์ในการปลูกยางพารา 11-15 ปี ร้อยละ 22.3 มีประสบการณ์ในการปลูกยางพารามากกว่าหรือเท่ากับ 16 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 10.2 มีประสบการณ์ในการปลูกยางพาราน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี ตามลำดับ โดยมีประสบการณ์ในการปลูกยางพาราต่ำสุด 1 ปี และมีประสบการณ์ในการปลูกยางพาราสูงสุด 20 ปี มีประสบการณ์ในการปลูกยางพาราเฉลี่ย 11.76 ปี

1.2 สภาพทางด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร

เกษตรกรมีสภาพทางด้านเศรษฐกิจเกี่ยวกับ รายได้จากการขายยางพาราของครัวเรือนต่อปี รายจ่ายจากการทำสวนยางของครัวเรือนต่อปี ภาวะหนี้สินครัวเรือน แหล่งเงินทุน ขนาดพื้นที่การปลูกยางพารา พื้นที่ในการปลูกยางพารา ปริมาณผลผลิตรวม ราคาผลผลิตเฉลี่ย จำนวนแรงงาน ผลการวิเคราะห์สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ประกอบด้วยค่าความถี่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ปรากฏผล ดังตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 สภาพทางด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร

n = 157		
สภาพทางด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้จากการขายยางพาราของครัวเรือน (บาท/ปี)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000	26	16.6
50,001-100,000	39	24.8
100,001-200,000	41	26.1
200,001-300,000	30	19.1
มากกว่าหรือเท่ากับ 300,001	21	13.4
ต่ำสุด = 15,000 บาท สูงสุด = 550,000 บาท		
ค่าเฉลี่ย = 179,159.24 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 131,717.234		
รายจ่ายจากการทำสวนยางพาราของครัวเรือน (บาท/ปี)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000	24	15.3
10,001-20,000	53	33.8
20,001-30,000	33	21.0
30,001-50,000	31	19.7
มากกว่าหรือเท่ากับ 50,001	16	10.2
ต่ำสุด = 1,500 บาท สูงสุด = 200,000 บาท		
ค่าเฉลี่ย = 31,536.31 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 25,974.739		
ภาระหนี้สินครัวเรือน (บาท)		
ไม่มีหนี้สิน	71	45.2
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000	14	8.9
50,001-200,000	41	26.1
200,001-300,000	16	10.2
มากกว่าหรือเท่ากับ 300,001	15	9.6
ต่ำสุด = 10,000 บาท สูงสุด = 700,000 บาท		
ค่าเฉลี่ย = 202,732.56 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 146,864.597		

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n = 157		
สภาพทางด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แหล่งเงินทุนของเกษตรกรสำหรับการผลิต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ทุนของตนเอง	134	85.4
ทุนของพ่อ - แม่	14	8.9
ญาติ - พี่น้อง	6	3.8
สหกรณ์การเกษตร	6	3.8
ธกส.	103	65.6
กลุ่มออมทรัพย์	20	12.7
ธนาคารพาณิชย์	3	1.9
ขนาดพื้นที่ในการปลูกยางพารา (ไร่)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10	52	33.1
11-20	60	38.2
21-30	28	17.8
31-40	13	8.3
มากกว่าหรือเท่ากับ 41	4	2.5
ต่ำสุด = 2 ไร่	สูงสุด = 60 ไร่	
ค่าเฉลี่ย = 17.28 ไร่	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 10.437	
พื้นที่ในการปลูกยางพารา (ไร่) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ (ไร่)		
ไม่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์	2	1.3
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5	13	8.3
6 - 10	39	24.8
11 - 15	41	26.1
16 - 20	19	12.1
มากกว่าหรือเท่ากับ 21	43	27.4
ต่ำสุด = 2 ไร่	สูงสุด = 60 ไร่	
ค่าเฉลี่ย = 17.02 ไร่	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 10.384	

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n = 157		
สภาพทางด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พื้นที่ในการปลูกยางพารา (ไร่) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
พื้นที่บุคคลอื่น (ไร่)		
ไม่มีพื้นที่บุคคลอื่น	152	96.8
7	1	0.6
13	1	0.6
15	2	1.3
17	1	0.6
ต่ำสุด = 7 ไร่ สูงสุด = 17 ไร่		
ค่าเฉลี่ย = 13.40 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 3.847		
ปริมาณผลผลิตรวม (กิโลกรัม)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1,000	17	10.8
1,001 - 1,500	32	20.4
1,501 - 3,000	61	38.9
3,001 - 3,500	8	5.1
มากกว่าหรือเท่ากับ 3,501	39	24.8
ต่ำสุด = 280 กิโลกรัม สูงสุด = 9,020 กิโลกรัม		
ค่าเฉลี่ย = 2,594.83 กิโลกรัม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1,568.120		
ราคาผลผลิตเฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20	33	21.0
21-25	104	66.2
มากกว่าหรือเท่ากับ 26	20	12.7
ต่ำสุด = 18 บาท/กิโลกรัม สูงสุด = 30 บาท/กิโลกรัม		
ค่าเฉลี่ย = 23.96 บาท/กิโลกรัม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.438		

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n = 157		
สภาพทางด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต จำนวน (คน)		
1	7	4.5
2	88	56.1
3	37	23.6
4	22	14.0
5	2	1.3
6	1	0.6
ต่ำสุด = 1 คน สูงสุด = 6 คน		
ค่าเฉลี่ย = 2.54 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.881		

จากตารางที่ 4.2 สภาพทางด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร

รายได้จากการขายยางพาราของครัวเรือน พบว่าเกษตรกรร้อยละ 26.1 มีรายได้ 100,001-200,000 บาท/ปี รองลงมาร้อยละ 24.8 มีรายได้ 50,001-100,000 บาท/ปี ร้อยละ 19.1 มีรายได้ 200,001-300,000 บาท/ปี ร้อยละ 16.6 มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000 บาท/ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 13.4 มีรายได้มากกว่าหรือเท่ากับ 300,001 ตามลำดับ โดยรายได้น้อยที่สุด 15,000 บาท/ปีและมีรายได้มากที่สุด 550,000 บาท บาท/ปี มีรายได้เฉลี่ย 179,159.24 บาท/ปี

รายจ่ายจากการทำสวนยางพาราของครัวเรือน พบว่าเกษตรกรร้อยละ 33.8 มีรายจ่าย 10,001-20,000 บาท/ปี รองลงมาร้อยละ 21.0 มีรายจ่าย 20,001-30,000 บาท/ปี ร้อยละ 19.7 มีรายจ่าย 30,001-50,000 บาท/ปี ร้อยละ 15.3 มีรายจ่ายน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท/ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 10.2 มีรายจ่ายมากกว่าหรือเท่ากับ 50,001 ตามลำดับ โดยรายจ่ายน้อยที่สุด 1,500 บาท และมีรายได้มากที่สุด 200,000 บาท/ปี มีรายจ่ายเฉลี่ย 31,536.31 บาท/ปี

ภาวะหนี้สินครัวเรือน พบว่าเกษตรกรร้อยละ 45.2 ไม่มีหนี้สินครัวเรือนรองลงมาร้อยละ 26.1 มีหนี้สิน 50,001-200,000 บาท ร้อยละ 10.2 มีหนี้สิน 200,001-300,000 บาท ร้อยละ 9.6 มีหนี้สินมากกว่าหรือเท่ากับ 300,001 และน้อยที่สุดร้อยละ 8.9 มีหนี้สินน้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000 ตามลำดับ โดยมีหนี้สินน้อยที่สุด 10,000 บาท และหนี้สินมากที่สุด 700,000 บาท มีหนี้สินเฉลี่ย 202,732.56 บาท

แหล่งเงินทุนของเกษตรกรสำหรับการผลิต พบว่าเกษตรกรร้อยละ 85.4 ใช้เงินทุนของตนเอง รองลงมา ร้อยละ 65.6 ใช้เงินทุนจาก ธกส. ร้อยละ 12.7 ใช้เงินทุนกลุ่มออมทรัพย์ ร้อยละ 8.9 ใช้เงินทุนพ่อแม่ ร้อยละ 3.8 ใช้เงินทุนญาติ-พี่น้องและสหกรณ์การเกษตรและน้อยที่สุด 1.9 ใช้เงินธนาคารพาณิชย์ตามลำดับ

ขนาดพื้นที่ในการปลูกยางพารา พบว่าเกษตรกรร้อยละ 38.2 มีขนาดพื้นที่ในการปลูกยางพารา 11-20 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 33.1 มีขนาดพื้นที่ในการปลูกยางพารา น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ไร่ ร้อยละ 17.8 มีขนาดพื้นที่ในการปลูกยางพารา 21-30 ไร่ ร้อยละ 8.3 มีขนาดพื้นที่ในการปลูกยางพารา 31-40 ไร่ และน้อยที่สุด ร้อยละ 2.5 มีขนาดพื้นที่ในการปลูกยางพารามากกว่าหรือเท่ากับ 41 ไร่ ตามลำดับ โดยมีขนาดพื้นที่ในการปลูกยางพาราต่ำสุด 2 ไร่ และมีขนาดพื้นที่ในการปลูกยางพาราสูงสุด 60 ไร่ มีขนาดพื้นที่ในการปลูกยางพาราเฉลี่ย 17.28 ไร่

พื้นที่ในการปลูกยางพารา

เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 27.1 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์มากกว่าหรือเท่ากับ 21 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 26.1 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ 11 – 15 ไร่ ร้อยละ 24.8 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ 6 – 10 ไร่ ร้อยละ 12.1 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ 16 – 20 ไร่ ร้อยละ 8.3 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ไร่ และน้อยที่สุด ร้อยละ 1.3 ไม่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ตามลำดับ โดยเป็น เจ้าของกรรมสิทธิ์พื้นที่ในการปลูกยางพาราต่ำสุด 2 ไร่ และเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์พื้นที่ในการปลูกยางพาราสูงสุด 60 ไร่ เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์พื้นที่ในการปลูกยางพาราเฉลี่ย 17.02 ไร่

พื้นที่บุคคลอื่น พบว่าเกษตรกรร้อยละ 96.8 ไม่มีพื้นที่บุคคลอื่น รองลงมา ร้อยละ 1.3 มีพื้นที่บุคคลอื่น 15 ไร่ และน้อยที่สุด ร้อยละ 0.6 มีพื้นที่บุคคลอื่น 7, 13 และ 17 ไร่ ตามลำดับ โดยมีพื้นที่บุคคลอื่นต่ำสุด 7 ไร่ และมีพื้นที่บุคคลอื่นสูงสุด 17 ไร่ มีพื้นที่บุคคลอื่นเฉลี่ย 13.40 ไร่

ปริมาณผลผลิตรวม พบว่าเกษตรกรร้อยละ 38.9 มีปริมาณผลผลิตรวม 1,501 - 3,000 กิโลกรัม รองลงมา ร้อยละ 24.8 มีปริมาณผลผลิตรวมมากกว่าหรือเท่ากับ 3,501 กิโลกรัม ร้อยละ 20.4 มีปริมาณผลผลิตรวม 1,001 - 1,500 กิโลกรัม ร้อยละ 10.8 มีปริมาณผลผลิตรวม น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1,000 กิโลกรัม และน้อยที่สุด ร้อยละ 5.1 มีปริมาณผลผลิตรวม 3,001 - 3,500 กิโลกรัม ตามลำดับ โดยมีปริมาณผลผลิตรวมต่ำสุด 280 กิโลกรัม และมีปริมาณผลผลิตรวมสูงสุด 9,020 กิโลกรัม มีปริมาณผลผลิตรวมเฉลี่ย 2,594.83 กิโลกรัม

ราคาผลผลิตเฉลี่ย พบว่าเกษตรกรร้อยละ 66.2 มีราคาผลผลิตเฉลี่ย 21-25 บาท/กิโลกรัม รองลงมา ร้อยละ 21.0 มีราคาผลผลิตเฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 บาท/กิโลกรัม และน้อยที่สุด ร้อยละ 12.7 มีราคาผลผลิตเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 26 บาท/กิโลกรัม ตามลำดับ โดยมีราคา

ผลผลิตเฉลี่ยต่ำสุด 18 บาท/กิโลกรัม และมีราคาผลผลิตเฉลี่ยสูงสุด 30 บาท/กิโลกรัม มีราคาผลผลิตเฉลี่ย 23.96 บาท/กิโลกรัม

จำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต พบว่าเกษตรกรร้อยละ 56.1 มีจำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต 2 คน รองลงมาร้อยละ 23.6 มีจำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต 3 คน ร้อยละ 14.0 มีจำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต 4 คน ร้อยละ 4.5 มีจำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต 1 คน ร้อยละ 1.3 มีจำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต 5 คนและน้อยที่สุด ร้อยละ 0.6 มีจำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต 6 คนตามลำดับ โดยมีจำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิตต่ำสุด 1 คนและมีจำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิตสูงสุด 6 คน มีจำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิตเฉลี่ย 2.54 คน



ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอ นาน้อย จังหวัดน่าน

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอ นาน้อย จังหวัดน่าน ซึ่งผลการวิเคราะห์มีดังนี้

ตารางที่ 4.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ประเด็นการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน (คน)/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5	4	3	2	1			
	(มากที่สุด)	(มาก)	(ปานกลาง)	(น้อย)	(น้อยที่สุด)			
1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ						2.96	ปานกลาง	2
						(0.721)		
1) การวางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนากลุ่ม	6	31	81	35	4	3.00	ปานกลาง	3
	(3.8)	(19.7)	(51.6)	(22.3)	(2.5)	(0.824)		
2) การวางแผนด้านการเงินการลงทุนของกลุ่ม	5	31	63	46	12	2.82	ปานกลาง	4
	(3.2)	(19.7)	(40.1)	(29.3)	(7.6)	(0.95)		
3)การพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของสมาชิก	7	40	81	19	10	3.10	ปานกลาง	2
	(4.5)	(25.5)	(51.6)	(12.1)	(6.4)	(0.897)		
4) การผลิตสินค้า การบริการ การตลาด	6	46	71	27	7	3.11	ปานกลาง	1
	(3.8)	(29.3)	(45.2)	(17.2)	(4.5)	(0.889)		
5) การพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ	4	39	63	22	29	2.79	ปานกลาง	5
	(2.5)	(24.8)	(40.1)	(14.0)	(18.5)	(1.092)		
2.การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม						2.72	ปานกลาง	4
						(0.555)		
1) การผลิตสินค้า/บริการให้แก่กลุ่ม	3	43	78	26	7	3.06	ปานกลาง	2
	(1.9)	(27.4)	(49.7)	(16.6)	(4.5)	(0.834)		
2) การร่วมจำหน่ายสินค้า/บริการของกลุ่ม	4	53	70	24	6	3.16	ปานกลาง	1
	(2.5)	(33.8)	(44.6)	(15.3)	(3.8)	(0.851)		

n = 157

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 157

ประเด็นการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน (คน)/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5	4	3	2	1			
	(มากที่สุด)	(มาก)	(ปานกลาง)	(น้อย)	(น้อยที่สุด)			
3) การร่วมพัฒนาคุณภาพสินค้า/บริการของกลุ่ม	1 (0.6)	28 (17.8)	40 (25.5)	56 (35.7)	32 (20.4)	2.43 (1.027)	น้อย	4
4) การแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ แก้ปัญหาของ กลุ่มที่เกิดขึ้น	0 (0)	3 (1.9)	37 (23.6)	74 (47.1)	43 (27.4)	2.00 (0.768)	น้อย	5
5) การเข้ารับฝึกอบรม ดูงาน จากหน่วยงานต่างๆ	8 (5.1)	35 (22.3)	69 (43.9)	31 (19.7)	14 (8.9)	2.95 (0.992)	ปานกลาง	3
3.การมีส่วนร่วมในการ รับผลประโยชน์						4.23 (0.562)	มากที่สุด	1
1) การได้รับความรู้ ทักษะในการพัฒนาอาชีพ ความเป็นอยู่	72 (45.9)	44 (28.0)	37 (23.6)	4 (2.5)	0 (0)	4.17 (0.878)	มาก	5
2) การได้รับผลกำไร/เงินปัน ผลจากการร่วม ดำเนินกิจกรรมกลุ่ม	78 (49.7)	39 (24.8)	34 (21.7)	6 (3.8)	0 (0)	4.20 (0.911)	มาก	4
3) การมีรายได้เพิ่มจาก การร่วมดำเนินกิจกรรม กลุ่ม	80 (51.0)	40 (25.5)	30 (19.1)	7 (4.5)	0 (0)	4.23 (0.912)	มากที่สุด	2
4) การได้รับการยอมรับ จากชุมชนในการร่วม ดำเนินกิจกรรมกลุ่ม	82 (52.2)	46 (29.3)	24 (15.3)	5 (3.2)	0 (0)	4.31 (0.845)	มากที่สุด	1
5) การมีเครือข่ายเพื่อ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทางด้านการตลาด	1 (0.6)	59 (37.6)	70 (44.6)	26 (16.6)	1 (0.6)	4.22 (0.789)	มากที่สุด	3

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 157

ประเด็นการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน (คน)/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5	4	3	2	1			
	(มากที่สุด)	(มาก)	(ปานกลาง)	(น้อย)	(น้อยที่สุด)			
4.การมีส่วนร่วมในการประเมินผล						2.57 (0.875)	น้อย	5
1) การติดตามประเมินผลคุณภาพสินค้า/บริการ/การตลาดของกลุ่ม	3 (1.9)	16 (10.2)	22 (14.0)	33 (21.0)	83 (52.9)	1.87 (1.114)	น้อย	5
2) การติดตามประเมินผลด้านการเงินการลงทุนของกลุ่ม	6 (3.8)	31 (19.7)	51 (32.5)	46 (29.3)	23 (14.6)	2.69 (1.067)	ปานกลาง	4
3) การติดตามประเมินผลการประสานงาน การสื่อสารภายในกลุ่ม	4 (2.5)	34 (21.7)	58 (36.9)	41 (26.1)	20 (12.7)	2.75 (1.017)	ปานกลาง	2
4) การติดตามประเมินผล การแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจของสมาชิก	4 (2.5)	41 (26.1)	55 (35.0)	34 (21.7)	23 (14.6)	2.80 (1.065)	ปานกลาง	1
5) การติดตามประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกกลุ่ม	4 (2.5)	39 (24.8)	49 (31.2)	40 (25.5)	25 (15.9)	2.73 (1.084)	ปานกลาง	3

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 157

ประเด็นการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน (คน)/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5	4	3	2	1			
	(มากที่สุด)	(มาก)	(ปานกลาง)	(น้อย)	(น้อยที่สุด)			
5.การมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้						2.89 (0.643)	ปานกลาง	3
1) การฝึกอบรมความรู้ด้านการผลิต/การตลาด	3 (1.9)	22 (14.0)	49 (31.2)	71 (45.2)	12 (7.6)	2.57 (0.893)	น้อย	4
2) การแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการผลิต/การตลาด	9 (5.7)	18 (11.5)	49 (31.2)	65 (41.4)	16 (10.2)	2.61 (1.011)	ปานกลาง	3
3) การสื่อสาร / ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายในกลุ่ม	18 (11.5)	54 (34.4)	68 (43.3)	17 (10.8)	0 (0)	3.46 (0.836)	มาก	1
4) การต่อยอดและแสวงหาความรู้ใหม่ด้านการผลิต/การตลาด	9 (5.7)	32 (20.4)	42 (26.8)	24 (15.3)	50 (31.8)	2.53 (1.284)	น้อย	5
5) การจัดเก็บข้อมูลความรู้ที่ได้รับภายในกลุ่ม	11 (7.0)	45 (28.7)	78 (49.7)	20 (12.7)	3 (1.9)	3.26 (0.841)	ปานกลาง	2

จากตารางที่ 4.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพารา ในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน แบ่งออกเป็น 5 ประเด็น คือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด คือการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (ค่าเฉลี่ย 4.23) รองลงมา เกษตรกรมีส่วนร่วม ระดับปานกลาง คือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (ค่าเฉลี่ย 2.96) การมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ (ค่าเฉลี่ย 2.89) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 2.72) ตามลำดับ และเกษตรกรมีส่วนร่วม ระดับน้อย 1 ประเด็น คือการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 2.57) ซึ่งเมื่อวิเคราะห์แยกแต่ละด้านผลปรากฏดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่าเกษตรกรมีส่วนร่วมคิดและตัดสินใจ ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.96) ในทุกประเด็น คือ การผลิตสินค้า การบริการ การตลาด (ค่าเฉลี่ย 3.11) การพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถของสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.10) การวางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนากลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.00) การวางแผนด้านการเงินการลงทุนของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 2.82) และการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ (ค่าเฉลี่ย 2.79) ตามลำดับ

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม พบว่าเกษตรกรมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.72) 3 ประเด็น คือ การร่วมจำหน่ายสินค้า/บริการของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.16) การผลิตสินค้า/บริการให้แก่กลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.06) การเข้ารับฝึกอบรม ศึกษาดูงานจากหน่วยงานต่างๆ (ค่าเฉลี่ย 2.95) และเกษตรกรมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมระดับน้อย 2 ประเด็น คือ การร่วมพัฒนาคุณภาพสินค้า/บริการของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 2.43) และการแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจแก้ปัญหาของกลุ่มที่เกิดขึ้น (ค่าเฉลี่ย 2.00) ตามลำดับ

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่าเกษตรกรมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.23) 3 ประเด็น คือการได้รับการยอมรับจากชุมชนในการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 4.31) การมีรายได้เพิ่มจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 4.23) และการมีเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางด้านการตลาด (ค่าเฉลี่ย 4.22) ตามลำดับ และเกษตรกรมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ระดับมาก 2 ประเด็น คือการได้รับผลกำไร/เงินปันผลจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 4.20) การได้รับความรู้ทักษะในการพัฒนาอาชีพ ความเป็นอยู่ (ค่าเฉลี่ย 4.17) ตามลำดับ

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่าเกษตรกรมีส่วนร่วมในการประเมินผลระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.57) โดยเกษตรกรมีส่วนร่วมในการประเมินผลระดับปานกลาง 4 ประเด็น คือ การติดตามประเมินผลการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจของสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 2.80) การติดตามประเมินผลการประสานงานการสื่อสารภายในกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 2.75) การติดตามประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 2.73) และการติดตามประเมินผลด้านการเงินการลงทุนของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 2.69) ตามลำดับและเกษตรกรมีส่วนร่วมในการประเมินผลระดับน้อย คือ การติดตามประเมินผลคุณภาพสินค้า/บริการ/การตลาดของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 1.87) ตามลำดับ

5. การมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ พบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.89) โดยเกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ ระดับมาก 1 ประเด็น คือ การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายในกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.46) เกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ ระดับปานกลาง 2 ประเด็น คือ การจัดเก็บข้อมูลความรู้ที่ได้รับภายในกลุ่ม

(ค่าเฉลี่ย 3.26) และการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการผลิต/การตลาด (ค่าเฉลี่ย 2.57) ตามลำดับ และเกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ระดับน้อย 2 ประเด็น คือ การฝึกอบรมความรู้ด้านการผลิต/การตลาด (ค่าเฉลี่ย 2.57) และการต่อยอดและแสวงหาความรู้ใหม่ด้านการผลิต/การตลาด (ค่าเฉลี่ย 2.53) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 สรุปภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

n=157				
การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย	อันดับ
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2.96	0.721	ปานกลาง	2
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนิน กิจกรรม	2.72	0.555	ปานกลาง	4
3. การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	4.23	0.562	มากที่สุด	1
4. การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	2.57	0.875	น้อย	5
5. การมีส่วนร่วมในการจัดการ ความรู้	2.89	0.643	ปานกลาง	3
ค่าเฉลี่ย	3.07	0.431	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.4 สรุปภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน พบว่าในภาพรวมเกษตรกรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.07) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น พบว่าอันดับ 1 เกษตรกรมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.23) รองลงมา อันดับ 2 เกษตรกรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.96) อันดับ 3 เกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.89) อันดับ 4 เกษตรกรมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.72) และอันดับ 5 เกษตรกรมีส่วนร่วมในการประเมินผลระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.57) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

ปัจจัยสภาพทางด้านสังคมและเศรษฐกิจบางประการ มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (multiple regression analysis)

3.1. การแสดงสัญลักษณ์และอักษรย่อของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

ตารางที่ 4.5 สัญลักษณ์และอักษรย่อของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

สัญลักษณ์และอักษรย่อของตัวแปร	\bar{X}	S.D.
ตัวแปรอิสระ		
X1 = อายุ (ปี)	51.06	11.466
X2 = ระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน (ปี)	7.77	3.115
X3 = ประสบการณ์ในการปลูกยางพารา (ปี)	11.76	4.389
X4 = รายได้จากการขายยางพาราของครัวเรือน (บาท/ปี)	179,159.24	131,717.234
X5 = ปริมาณผลผลิตรวม (กิโลกรัม)	2,594.83	1,568.120
X6 = จำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต (คน)	2.54	0.881
ตัวแปรตาม		
Y1= การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพารา	3.07	0.431

ผลการศึกษามีดังนี้ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรอิสระจำนวน 6 ตัวแปรที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยผลการวิเคราะห์เบื้องต้น พบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 51.06 ปี ระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเฉลี่ย 7.77 ปี รายได้จากการขายยางพาราของครัวเรือนเฉลี่ย 179,159.24 บาท/ปี ประสบการณ์ในการปลูกยางพาราเฉลี่ย 11.76 ปี

ปริมาณผลผลิตรวมเฉลี่ย 2,594.83 กิโลกรัม และจำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิตเฉลี่ยจำนวน 2.54 คน

3.2 การแสดงค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แต่ละคู่โดยแสดงในรูปแบบเมตริกสัมพันธ์ (Correlation matrix) ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน
ตารางที่ 4.6 การแสดงค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แต่ละคู่โดยแสดงในรูปแบบเมตริกสัมพันธ์ (Correlation matrix)

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆
X ₁	1.000	0.301**	0.005	0.118*	-0.049	0.006
X ₂		1.000	0.317**	0.333**	0.066	0.084
X ₃			1.000	0.415**	0.443**	0.243**
X ₄				1.000	0.176	0.076
X ₅					1.000	0.381**
X ₆						1.000

จากตารางที่ 4.6 ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แต่ละคู่โดยแสดงในรูปแบบเมตริกสัมพันธ์ (Correlation matrix) ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังนี้ ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ทุกตัวมีความสัมพันธ์กันต่ำ คือ ความสัมพันธ์ในทางบวกมีค่าอยู่ระหว่าง 0.005 ถึง 0.443 และ ความสัมพันธ์ในทางลบมีค่า -0.049 ไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดมีความสัมพันธ์สูงเกินกว่า 0.80 จึงไม่ก่อให้เกิดปัญหา ซึ่งเป็นการละเมิดข้อสมมติฐานที่เกี่ยวกับเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบปกติ Multicollinearity ดังนั้นจึงสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณในขั้นตอนต่อไปได้

3.3 การแสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ

การแสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ มีจุดมุ่งหมายเพื่ออธิบายตัวแปรที่มีประสิทธิภาพเข้าสมการพยากรณ์และอธิบายรูปแบบสมการพยากรณ์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

3.3.1 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ระหว่างตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปร (X1 – X6) กับตัวแปรตาม ซึ่งได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน (Y1)

ตารางที่ 4.7 รูปแบบสมการพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน (Y1)

ตัวแปรพยากรณ์	B	SEB	Beta	t	p-value.
1.อายุ (ปี)	-0.001	0.003	-0.025	-0.284	0.776
2.ระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน (ปี)	0.028	0.014	0.209	2.028	0.044*
3.ประสบการณ์ในการปลูกยางพารา (ปี)	0.002	0.009	0.021	0.223	0.824
4.รายได้จากการขายยางพาราของครัวเรือน (บาท/ปี)	4.858E-7	0.000	0.152	1.295	0.197
5.ปริมาณผลผลิตรวม (กิโลกรัม)	-7.490E-5	0.000	-0.279	-2.484	0.014*
6.จำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต (คน)	0.073	0.043	0.153	1.681	0.095
R = 0.310		R Square= 0.096		Std. Error = 0.4098	
F = 2.647		p-value. = 0.018			

* ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.7 สามารถอธิบายได้ คือ ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมด 6 ตัว มีตัวแปรอิสระที่มีความเกี่ยวข้องกับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 2 ตัวแปรเท่านั้น คือ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน และปริมาณผลผลิตรวม โดยตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกัน แสดงว่าระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนและปริมาณผลผลิตรวมเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่านเพิ่มขึ้นด้วย

ตอนที่ 4 ความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

ความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน ซึ่งผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

ตารางที่ 4.8 ความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

n = 157

ความต้องการการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน (คน)/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5 (มากที่สุด)	4 (มาก)	3 (ปานกลาง)	2 (น้อย)	1 (น้อยที่สุด)			
1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ						3.13 (0.962)	ปานกลาง	5
1) การวางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนากลุ่ม	23 (14.6)	24 (15.3)	74 (47.1)	23 (14.6)	13 (8.3)	3.13 (1.098)	ปานกลาง	3
2) การวางแผนด้านการเงินการลงทุนของกลุ่ม	14 (8.9)	42 (26.8)	68 (43.3)	14 (8.9)	19 (12.1)	3.11 (1.092)	ปานกลาง	4
3)การพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของสมาชิก	11 (4.5)	47 (27.4)	69 (43.9)	17 (10.8)	13 (8.3)	3.17 (0.999)	ปานกลาง	1
4) การผลิตสินค้า การบริการ การตลาด	17 (10.8)	37 (23.6)	70 (44.6)	20 (12.7)	13 (8.3)	3.16 (1.053)	ปานกลาง	2
5) การพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ	14 (8.9)	33 (21.0)	73 (46.5)	24 (15.3)	13 (8.3)	3.07 (1.026)	ปานกลาง	5
2.การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม						3.25 (1.005)	ปานกลาง	3
1) การผลิตสินค้า/บริการให้แก่กลุ่มอย่างต่อเนื่อง	24 (15.3)	44 (28.0)	62 (39.5)	18 (11.5)	9 (5.7)	3.36 (1.056)	ปานกลาง	1
2) การร่วมจำหน่ายสินค้า/บริการของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง	27 (17.2)	32 (20.4)	75 (47.8)	17 (10.8)	6 (3.8)	3.36 (1.014)	ปานกลาง	1

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 157

ความต้องการการมีส่วนร่วม รวม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน (คน)/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5	4	3	2	1			
	(มากที่สุด)	(มาก)	(ปานกลาง)	(น้อย)	(น้อยที่สุด)			
3) การพัฒนาคุณภาพ สินค้า/บริการของกลุ่ม อย่างต่อเนื่อง	24 (15.3)	32 (20.4)	75 (47.8)	17 (10.8)	9 (5.7)	3.29 (1.038)	ปานกลาง	2
4) การแสดงความคิดเห็น เห็น ตัดสินใจ แก้ปัญหาของ กลุ่มที่ เกิดขึ้น	21 (13.4)	22 (14.0)	77 (49.0)	28 (17.8)	9 (5.7)	3.11 (1.038)	ปานกลาง	4
5) การเข้ารับฝึกอบรม ดูงาน จากหน่วยงานต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ	27 (17.2)	22 (14.0)	69 (43.9)	24 (15.3)	15 (9.6)	3.14 (1.163)	ปานกลาง	3
3.การมีส่วนร่วมในการ รับผลประโยชน์						3.35 (0.840)	ปานกลาง	2
1) การได้รับความรู้ ทักษะในการพัฒนา อาชีพ ความเป็นอยู่	24 (15.3)	37 (23.6)	69 (43.9)	19 (12.1)	8 (5.1)	3.32 (1.038)	ปานกลาง	3
2) การกำหนดระเบียบของ กลุ่มในเรื่องการได้รับผล กำไร/เงินปันผลจากการ ร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม	21 (13.4)	34 (21.7)	78 (49.7)	22 (14.0)	2 (1.3)	3.32 (0.920)	ปานกลาง	3
3) สร้างช่องทางการขาย ในการมีรายได้เพิ่มจาก การร่วมดำเนินกิจกรรม กลุ่ม	29 (18.5)	27 (17.2)	85 (54.1)	11 (7.0)	5 (3.2)	3.41 (0.974)	มาก	1
4) ผู้นำมีความพร้อม ความเสถียรเป็นที่ ยอมรับในชุมชน	27 (17.2)	31 (19.7)	80 (51.0)	14 (8.9)	5 (3.2)	3.39 (0.978)	ปานกลาง	2

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 157

ความต้องการการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน (คน)/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5	4	3	2	1			
	(มากที่สุด)	(มาก)	(ปานกลาง)	(น้อย)	(น้อยที่สุด)			
5) สมาชิกสามารถสร้างเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางด้านการตลาด	18 (11.5)	37 (23.6)	79 (50.3)	21 (13.4)	2 (1.3)	3.31 (0.889)	ปานกลาง	5
4.การมีส่วนร่วมในการประเมินผล						3.18 (0.932)	ปานกลาง	4
1) การติดตามประเมินผลคุณภาพสินค้า/บริการ/การตลาดของกลุ่ม	18 (11.5)	32 (20.4)	75 (47.8)	26 (16.6)	6 (3.8)	3.19 (0.975)	ปานกลาง	3
2) การให้หน่วยงานภายนอกร่วมตรวจสอบการติดตามประเมินผลด้านการเงินการลงทุนของกลุ่ม	31 (19.7)	14 (8.9)	71 (45.2)	39 (24.8)	2 (1.3)	3.21 (1.068)	ปานกลาง	2
3) การติดตามประเมินผลการประสานงาน การสื่อสารภายในกลุ่ม	29 (18.5)	16 (10.2)	74 (47.1)	36 (22.9)	2 (1.3)	3.22 (1.040)	ปานกลาง	1
4)การติดตามประเมินผล การแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจของสมาชิก	21 (13.4)	22 (14.0)	82 (52.2)	26 (16.6)	6 (3.8)	3.17 (0.986)	ปานกลาง	4
5) การติดตามประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกกลุ่ม	15 (9.6)	19 (12.1)	93 (59.2)	28 (17.8)	2 (1.3)	3.11 (0.852)	ปานกลาง	5

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 157

ความต้องการการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	(จำนวน (คน)/ร้อยละ)							
	5 (มากที่สุด)	4 (มาก)	3 (ปานกลาง)	2 (น้อย)	1 (น้อยที่สุด)			
5.การมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้						3.44 (1.012)	มาก	1
1) การฝึกอบรมความรู้ด้านการผลิต/การตลาด	56 (35.7)	14 (8.9)	60 (38.2)	23 (14.6)	4 (2.5)	3.61 (1.186)	มาก	1
2)การแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการผลิต/การตลาด	34 (21.7)	19 (12.1)	76 (48.4)	26 (16.6)	2 (1.3)	3.36 (1.039)	ปานกลาง	5
3)ใช้เทคนิค/วิธีการถ่ายทอดในการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายในกลุ่ม	35 (22.3)	18 (11.5)	78 (49.7)	22 (14.0)	4 (2.5)	3.37 (1.058)	ปานกลาง	4
4) การต่อ ยอด และแสวงหาความรู้ใหม่ด้านการผลิต/การตลาด	36 (22.9)	21 (13.4)	76 (48.4)	22 (14.0)	2 (1.3)	3.43 (1.033)	มาก	2
5) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูลความรู้ที่ได้รับภายในกลุ่ม	36 (22.9)	23 (14.6)	71 (45.2)	25 (15.9)	2 (1.3)	3.42 (1.051)	มาก	3

จากตารางที่ 4.8 ความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน แบ่งออกเป็น 5 ประเด็น คือความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และ ความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ จากการวิเคราะห์พบว่าเกษตรกรมีความต้องการด้านการมีส่วนร่วมระดับมาก คือ ความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้

(ค่าเฉลี่ย 3.44) รองลงมาเกษตรกรมีความต้องการด้านการมีส่วนร่วม ระดับปานกลาง 4 ประเด็น คือ ความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (ค่าเฉลี่ย 3.35) ความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.25) ความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 3.18) และความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (ค่าเฉลี่ย 3.13) ซึ่งเมื่อวิเคราะห์แยกแต่ละด้าน ผลปรากฏดังต่อไปนี้

1. ความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า เกษตรกรมีความต้องการด้านการมีส่วนร่วมคิดและตัดสินใจ ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.13) ในทุกประเด็น คือ การพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถของสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.17) การผลิตสินค้า การบริการ การตลาด (ค่าเฉลี่ย 3.16) การวางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนากลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.13) การวางแผนด้านการเงิน การลงทุนของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.11) และการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ (ค่าเฉลี่ย 3.07) ตามลำดับ

2. ความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม พบว่า เกษตรกรมีความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.25) ในทุกประเด็น คือ การผลิตสินค้า/บริการ ให้แก่กลุ่มอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 3.36) การร่วมจำหน่ายสินค้า/บริการของกลุ่ม อย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 3.36) การพัฒนาคุณภาพสินค้า/บริการของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 3.29) การเข้ารับฝึกอบรม ศึกษาดูงาน จากหน่วยงานต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 3.14) และการแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจแก้ปัญหาของ กลุ่มที่เกิดขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.11)

3. ความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า เกษตรกรมีความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.35) เกษตรกรมีปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ระดับมาก 1 ประเด็น คือ สร้างช่องทางการขายในการมีรายได้เพิ่มจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.41) เกษตรกรมีความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ระดับปานกลาง 4 ประเด็น คือ ผู้นำมีความพร้อม ความเสียสละ เป็นที่ยอมรับในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.39) การได้รับความรู้ทักษะในการพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่ (ค่าเฉลี่ย 3.32) การกำหนดระเบียบของกลุ่มในเรื่องการได้รับผลกำไร/เงินปันผลจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.32) และสมาชิกสามารถสร้างเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางการตลาด (ค่าเฉลี่ย 3.31) ตามลำดับ

4. ความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า เกษตรกรมีความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.18) ในทุกประเด็น คือ การติดตามประเมินผลการประสานงาน การสื่อสาร ภายในกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.22) การให้หน่วยงานภายนอกร่วมตรวจสอบการติดตามประเมินผลด้านการเงินการลงทุนของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.21)

การติดตามประเมินผลคุณภาพสินค้า/บริการ/การตลาดของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.19) การติดตามประเมินผล การแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจของสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.17) และการติดตามประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.11) ตามลำดับ

5.ความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ พบว่าเกษตรกรมีความต้องการด้านการจัดการความรู้ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.44) เกษตรกรมีความต้องการด้านการจัดการความรู้ ระดับมาก 3 ประเด็น คือ การฝึกอบรมความรู้ ด้านการผลิต/การตลาด (ค่าเฉลี่ย 3.61) การต่อ ยอดและแสวงหาความรู้ใหม่ด้านการผลิต/การตลาด (ค่าเฉลี่ย 3.43) และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการจัดเก็บข้อมูลความรู้ที่ได้รับภายในกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.42) ตามลำดับ เกษตรกรมีความต้องการ ด้านการจัดการความรู้ระดับปานกลาง 2 ประเด็น คือ ใช้เทคนิค/วิธีการถ่ายทอดในการสื่อสาร/ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายในกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.37) และการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการผลิต/ การตลาด (ค่าเฉลี่ย 3.36)

ตารางที่ 4.9 สรุปภาพรวมระดับความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

n=157

ความต้องการการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย	อันดับ
1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.13	0.962	ปานกลาง	5
2.การมีส่วนร่วมในการดำเนิน กิจกรรม	3.25	1.005	ปานกลาง	3
3.การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	3.35	0.840	ปานกลาง	2
4.การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	3.18	0.932	ปานกลาง	4
5.การมีส่วนร่วมในการจัดการ ความรู้	3.44	1.012	มาก	1
ค่าเฉลี่ย	3.27	0.792	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.9 สรุปภาพรวมระดับความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน พบว่าในภาพรวมเกษตรกรมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.27) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น พบว่าอันดับ 1 เกษตรกรมีความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.44) รองลงมาอันดับ 2 เกษตรกรมีความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.35) อันดับ 3 เกษตรกรมีความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.25) อันดับ 4 เกษตรกรมีความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.18) และอันดับ 5 เกษตรกรมีความต้องการด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.13) ตามลำดับ



ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิต
ยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

5.1 ปัญหาในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิต

ยางพารา

การศึกษาปัญหาในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย
จังหวัดน่าน ซึ่งผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

ตารางที่ 4.10 ปัญหาในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

n = 157

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา (จำนวน (คน)/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5	4	3	2	1			
	(มากที่สุด)	(มาก)	(ปานกลาง)	(น้อย)	(น้อยที่สุด)			
1.การมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ						2.24 (0.417)	น้อย	5
1) ไม่มีส่วนร่วมการ ตัดสินใจด้านการ วางแผนกำหนดทิศ ทางการพัฒนากลุ่ม	0 (0)	0 (0)	32 (20.4)	93 (59.2)	32 (20.4)	2.00 (0.641)	น้อย	3
2) ไม่มีการพัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถ ของสมาชิก	2 (1.3)	39 (24.8)	32 (20.4)	53 (33.8)	31 (19.7)	2.54 (1.106)	น้อย	1
3) ไม่มีส่วนร่วมการผลิต สินค้า การบริการ การตลาด	0 (0)	0 (0)	22 (14.0)	104 (66.2)	31 (19.7)	1.94 (0.580)	น้อย	4
4) ไม่มีส่วนร่วมการ พัฒนาคุณภาพสินค้าและ บริการ	0 (0)	9 (5.7)	79 (50.3)	47 (29.9)	22 (14.0)	2.48 (0.805)	น้อย	2

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

n = 157

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา (จำนวน (คน)/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5	4	3	2	1			
	(มากที่สุด)	(มาก)	(ปานกลาง)	(น้อย)	(น้อยที่สุด)			
2.การมีส่วนร่วมในการ ดำเนินกิจกรรม						2.95 (1.107)	ปานกลาง	4
1) การผลิตสินค้า/บริการ ให้แก่กลุ่มไม่สม่ำเสมอ	9 (5.7)	54 (34.4)	37 (23.6)	37 (23.6)	20 (12.7)	2.97 (1.151)	ปานกลาง	1
2) ไม่มีการร่วมจำหน่าย สินค้า/บริการ กับกลุ่ม	3 (1.9)	61 (38.9)	37 (23.6)	36 (22.9)	20 (12.7)	2.94 (1.099)	ปานกลาง	2
3) ไม่ร่วมกันพัฒนา คุณภาพสินค้า/บริการ กับกลุ่ม	3 (1.9)	61 (38.9)	37 (23.6)	36 (22.9)	20 (12.7)	2.94 (1.099)	ปานกลาง	2
4) เกษตรกรขาดการมี ส่วนร่วม การเข้ารับ ฝึกอบรม ดูงาน จาก หน่วยงานต่างๆ	3 (1.9)	61 (38.9)	37 (23.6)	36 (22.9)	20 (12.7)	2.94 (1.099)	ปานกลาง	2
3.การมีส่วนร่วมในการ รับผลประโยชน์						3.92 (0.903)	มาก	2
1) ไม่มีการกำหนด ระเบียบกลุ่มในเรื่องการ ได้รับผลกำไร/เงินปันผล จากการร่วมดำเนิน กิจกรรมกลุ่ม	7 (4.5)	52 (33.1)	57 (36.3)	24 (15.3)	17 (10.8)	3.05 (1.049)	ปานกลาง	4
2) ไม่มีรายได้เพิ่มขึ้นจาก การร่วมดำเนินกิจกรรม กลุ่ม	105 (66.9)	16 (10.2)	24 (15.3)	11 (7.0)	1 (0.6)	4.36 (1.019)	มากที่สุด	1

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

n = 157

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา (จำนวน (คน)/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5	4	3	2	1			
	(มากที่สุด)	(มาก)	(ปานกลาง)	(น้อย)	(น้อยที่สุด)			
3) ในการดำเนินงานกลุ่มสมาชิกไม่ได้รับการยอมรับจากชุมชนหรือไม่ได้แสดงการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและชุมชน	72 (45.9)	28 (17.8)	45 (28.7)	11 (7.0)	1 (0.6)	4.01 (1.044)	มาก	3
4) ไม่มีการสร้างเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางด้านการตลาด	89 (56.7)	32 (20.4)	24 (15.3)	11 (7.0)	1 (0.6)	4.25 (0.999)	มากที่สุด	2
4.การมีส่วนร่วมในการประเมินผล						3.28 (0.533)	ปานกลาง	3
1) ไม่มีการประเมินผลคุณภาพสินค้า/บริการ/การตลาดของกลุ่ม	1 (0.6)	52 (33.1)	100 (63.7)	4 (2.5)	0 (0)	3.32 (0.532)	ปานกลาง	1
2) ไม่มีประเมินผลด้านการเงินการลงทุนของกลุ่ม	0 (0)	49 (31.2)	102 (65.0)	4 (2.5)	2 (1.3)	3.26 (0.568)	ปานกลาง	4
3) ไม่มีการประเมินผลการทำงาน การสื่อสาร ภายในกลุ่ม	0 (0)	49 (31.2)	104 (66.2)	4 (2.5)	0 (0)	3.29 (0.507)	ปานกลาง	2
4) ไม่มีการประเมินผล การแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจของสมาชิก	3 (1.9)	52 (33.1)	86 (54.8)	16 (10.2)	0 (0)	3.27 (0.568)	ปานกลาง	3

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

n = 157

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา (จำนวน (คน)/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5	4	3	2	1			
	(มากที่สุด)	(มาก)	(ปานกลาง)	(น้อย)	(น้อยที่สุด)			
5.การมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้						4.61 (0.690)	มากที่สุด	1
1) ไม่มีการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการผลิต/การตลาดภายในกลุ่ม	117 (74.5)	28 (17.8)	8 (5.1)	4 (2.5)	0 (0)	4.64 (0.698)	มากที่สุด	2
2) ขาดเทคนิค/วิธีการถ่ายทอดการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายใน	104 (66.2)	28 (17.8)	16 (10.2)	9 (5.7)	0 (0)	4.45 (0.894)	มากที่สุด	4
3) ขาดการต่อยอดและแสวงหาความรู้ใหม่ด้านการผลิต/การตลาด	133 (84.7)	15 (9.6)	4 (2.5)	5 (3.2)	0 (0)	4.76 (0.654)	มากที่สุด	1
4) ไม่สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการจัดเก็บข้อมูลความรู้ที่ได้รับภายในกลุ่ม	113 (72.0)	25 (15.9)	15 (9.6)	4 (2.5)	0 (0)	4.57 (0.770)	มากที่สุด	3

จากตารางที่ 4.10 ปัญหาในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่านน้อย จังหวัดน่าน แบ่งออกเป็น 5 ประเด็น คือปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรมีปัญหาในการมีส่วนร่วม ระดับมากที่สุด คือ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.61) รองลงมาเกษตรกรมีปัญหาในการมีส่วนร่วม ระดับมากที่สุด 1 ประเด็น คือปัญหาการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (ค่าเฉลี่ย 3.92) เกษตรกรมีปัญหาในการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง 2 ประเด็น คือปัญหาการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (ค่าเฉลี่ย

3.28) และปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (ค่าเฉลี่ย 2.95) ตามลำดับ เกษตรกรมีปัญหในการมีส่วนร่วมระดับน้อยคือ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (ค่าเฉลี่ย 2.24) ซึ่งเมื่อวิเคราะห์แยกแต่ละด้าน ผลปรากฏดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่าเกษตรกรมีปัญหาด้านการมีส่วนร่วมคิดและตัดสินใจระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.24) ในทุกประเด็นคือ ไม่มีการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 2.54) ไม่มีส่วนร่วมการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ (ค่าเฉลี่ย 2.48) ไม่มีส่วนร่วมการตัดสินใจด้านการวางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนากลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 2.00) และไม่มีส่วนร่วมการผลิตสินค้า การบริการ การตลาด (ค่าเฉลี่ย 1.94) ตามลำดับ

2. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม พบว่าเกษตรกรมีปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.95) ในทุกประเด็นคือ การผลิตสินค้า/บริการให้แก่กลุ่มไม่สม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 2.97) ไม่มีการร่วมจำหน่ายสินค้า/บริการกับกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 2.94) ไม่ร่วมกันพัฒนาคุณภาพสินค้า/บริการกับกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 2.94) และเกษตรกรขาดการมีส่วนร่วมการเข้ารับฝึกอบรมงานจากหน่วยงานต่างๆ (ค่าเฉลี่ย 2.94)

3. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่าเกษตรกรมีปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.92) โดยเกษตรกรมีปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ระดับมากที่สุด 2 ประเด็น คือ ไม่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 4.36) และ ไม่มีการสร้างเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางด้านการตลาด (ค่าเฉลี่ย 4.25) ตามลำดับ เกษตรกรมีปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ระดับมาก 1 ประเด็น คือ ในการดำเนินงานกลุ่มสมาชิกไม่ได้รับการยอมรับจากชุมชนหรือไม่ได้แสดงการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.01) เกษตรกรมีปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ระดับปานกลาง 1 ประเด็น คือ ไม่มีการกำหนดระเบียบกลุ่มในเรื่องการได้รับผลกำไร/เงินปันผลจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.05)

4. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.28) ในทุกประเด็นคือ ไม่มีการประเมินผลคุณภาพสินค้า/บริการ/การตลาดของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.32) ไม่มีการประเมินผลการประสานงาน การสื่อสารภายในกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.29) ไม่มีการประเมินผลการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจของสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.27) และไม่มีประเมินผลด้านการเงินการลงทุนของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.26)

5. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ พบว่าเกษตรกรมีปัญหาด้านการจัดการความรู้ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.61) ในทุกประเด็นคือ ขาดการต่อยอดและแสวงหาความรู้ใหม่ด้านการผลิต/การตลาด (ค่าเฉลี่ย 4.76) ไม่มีการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการผลิต/การตลาดภายใน

กลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 4.64) ไม่สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการจัดเก็บข้อมูลความรู้ที่ได้รับภายในกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 4.57) และขาดเทคนิค/วิธีการถ่ายทอดการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายใน (ค่าเฉลี่ย 4.45) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 สรุปภาพรวมระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

n=157				
ประเด็นปัญหา	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย	อันดับ
1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2.24	0.417	น้อย	5
2.การมีส่วนร่วมในการดำเนิน กิจกรรม	2.95	1.107	ปานกลาง	4
3.การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	3.92	0.903	มาก	2
4.การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	3.28	0.533	ปานกลาง	3
5.การมีส่วนร่วมในการจัดการ ความรู้	4.61	0.690	มากที่สุด	1
ค่าเฉลี่ย	3.40	0.413	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.11 สรุปภาพรวมระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน พบว่าในภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.40) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น พบว่าอันดับ 1 เกษตรกรมีปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.61) รองลงมาอันดับ 2 เกษตรกรมีปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.92) อันดับ 3 เกษตรกรมีปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.28) อันดับ 4 เกษตรกรมีปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.72) และอันดับ 5 เกษตรกรมีปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.24) ตามลำดับ

5.2 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิต

ยางพารา

การศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ซึ่งผลการวิเคราะห์มีดังนี้

ตารางที่ 4.12 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ระดับความคิดเห็น (จำนวน (คน)/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5	4	3	2	1			
	(มากที่สุด)	(มาก)	(ปานกลาง)	(น้อย)	(น้อยที่สุด)			
1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ						3.12	ปานกลาง	4
						(0.558)		
1) ควรมีการวางแผนกำหนดทิศทาง การพัฒนา กลุ่ม	0	4	73	74	6	2.48	น้อย	3
	(0)	(2.5)	(46.5)	(47.1)	(3.8)	(0.616)		
2) ควรมีการพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ ของสมาชิก	44	69	31	12	1	3.91	มาก	1
	(28.0)	(43.9)	(19.7)	(7.6)	(0.6)	(0.916)		
3) ควรมีส่วนร่วมการผลิตสินค้า การบริการ การตลาด	0	0	55	80	22	2.21	น้อย	4
	(0)	(0)	(35.0)	(51.0)	(14.0)	(0.670)		
4) ควรมีส่วนร่วมการพัฒนาคุณภาพสินค้าและ บริการ	40	77	22	14	4	3.86	มาก	2
	(25.5)	(49.0)	(14.0)	(8.9)	(2.5)	(0.984)		
2.การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม						3.62	มาก	3
						(0.931)		
1) ควรมีการผลิตสินค้า/บริการ ให้แก่กลุ่มอย่างสม่ำเสมอ	34	76	21	25	1	3.75	มาก	1
	(21.7)	(48.4)	(13.4)	(15.9)	(0.6)	(0.993)		

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

n = 157

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ระดับความคิดเห็น (จำนวน (คน)/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5	4	3	2	1			
	(มากที่สุด)	(มาก)	(ปานกลาง)	(น้อย)	(น้อยที่สุด)			
2) ควรมีการร่วมกัน จำหน่ายสินค้า/บริการ	25 (15.9)	74 (47.1)	41 (26.1)	13 (8.3)	4 (2.5)	3.66 (0.932)	มาก	2
3) ควรร่วมกันพัฒนา คุณภาพสินค้า/บริการ	40 (25.5)	34 (21.7)	62 (39.5)	13 (8.3)	8 (5.1)	3.54 (1.112)	มาก	3
4) ควรเข้ารับฝึกอบรม งาน จากหน่วยงานต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ	40 (25.5)	34 (21.7)	62 (39.5)	13 (8.3)	8 (5.1)	3.54 (1.112)	มาก	3
3.การมีส่วนร่วมในการ รับผลประโยชน์						3.64 (0.794)	มาก	2
1) ควรกำหนดระเบียบ กลุ่มในเรื่องการได้รับผล กำไร/เงินปันผลจากการ ร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม	93 (59.2)	14 (8.9)	30 (19.1)	19 (12.1)	1 (0.6)	4.14 (1.146)	มาก	1
2) ควรช่วยหารายได้เพิ่ม นอกเหนือจากสินค้า/ บริการของกลุ่ม	21 (13.4)	43 (27.4)	80 (51.0)	12 (7.6)	1 (0.6)	3.45 (0.843)	มาก	3
3) ควรสร้างการยอมรับ หรือการเป็นส่วนหนึ่ง ของสังคมและชุมชน	20 (12.7)	44 (28.0)	79 (50.3)	13 (8.3)	1 (0.6)	3.44 (0.842)	มาก	4
4) ควรสร้างเครือข่ายเพื่อ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทางด้านการตลาด	23 (14.6)	54 (34.4)	65 (41.4)	14 (8.9)	1 (0.6)	3.54 (0.874)	มาก	2

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

n = 157

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ระดับความคิดเห็น (จำนวน (คน)/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5	4	3	2	1			
	(มากที่สุด)	(มาก)	(ปานกลาง)	(น้อย)	(น้อยที่สุด)			
4.การมีส่วนร่วมในการประเมินผล						3.64	มาก	2
						(0.894)		
1) ควรประเมินผลคุณภาพสินค้า/บริการ/การตลาดของกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ	40 (25.5)	53 (33.8)	51 (32.5)	12 (7.6)	1 (0.6)	3.76 (0.943)	มาก	1
2) ควรประเมินผลด้านการเงินการลงทุนของกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ	29 (18.5)	59 (37.6)	49 (31.2)	19 (12.1)	1 (0.6)	3.61 (0.945)	มาก	3
3) ควรประเมินผลการประสานงาน การสื่อสารภายในกลุ่ม	28 (17.8)	52 (33.1)	57 (36.3)	19 (12.1)	1 (0.6)	3.55 (0.943)	มาก	4
4) ควรมีการประเมินผล การแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจของสมาชิก	33 (21.0)	55 (35.0)	49 (31.2)	19 (12.1)	1 (0.6)	3.64 (0.968)	มาก	2
5.การมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้						4.27	มากที่สุด	1
						(0.945)		
1) ควรแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการผลิต/การตลาดภายในกลุ่ม	34 (21.7)	76 (48.4)	21 (13.4)	25 (15.9)	1 (0.6)	3.75 (0.993)	มาก	4
2) ควรสร้างเทคนิค/วิธีการถ่ายทอดการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายในภายในกลุ่ม	88 (56.1)	30 (19.1)	29 (18.5)	10 (6.4)	0 (0)	4.25 (0.972)	มากที่สุด	1

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

n = 157

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ระดับความคิดเห็น (จำนวน (คน)/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5	4	3	2	1			
	(มากที่สุด)	(มาก)	(ปานกลาง)	(น้อย)	(น้อยที่สุด)			
3) ควรมีการต่อยอดและ แสวงหาความรู้ใหม่ด้าน การผลิต/การตลาด	88 (56.1)	30 (19.1)	29 (18.5)	10 (6.4)	0 (0)	4.25 (0.972)	มากที่สุด	1
4) ควรเรียนรู้เทคโนโลยี สารสนเทศในการจัดเก็บ ข้อมูลความรู้ที่ได้รับ ภายในกลุ่ม	88 (56.1)	30 (19.1)	29 (18.5)	10 (6.4)	0 (0)	4.25 (0.972)	มากที่สุด	1

จากตารางที่ 4.12 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน แบ่งออกเป็น 5 ประเด็นคือ ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลและข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ จากการวิเคราะห์พบว่าเกษตรกรมีข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมระดับมากที่สุดคือ ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.27) รองลงมาเกษตรกรมีข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมระดับมาก 3 ประเด็นคือ ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 3.64) ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (ค่าเฉลี่ย 3.64) และข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 3.62) ตามลำดับ เกษตรกรมีข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง 1 ประเด็นคือ ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (ค่าเฉลี่ย 3.28) ซึ่งเมื่อวิเคราะห์แยกแต่ละด้าน ผลปรากฏดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่าเกษตรกรมีข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมคิดและตัดสินใจระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.12) เกษตรกรมีข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมคิดและตัดสินใจระดับมาก 2 ประเด็นคือ ควรมีการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.91) และควรมีส่วนร่วมการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ (ค่าเฉลี่ย 3.86) เกษตรกรมีข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมคิดและตัดสินใจระดับน้อย 2 ประเด็นคือ ควรมีการ

วางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนากลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 2.48) และควรมีส่วนร่วมการผลิตสินค้า การบริการ การตลาด (ค่าเฉลี่ย 2.21)

2. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม พบว่าเกษตรกรมีข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.62) ในทุกประเด็นคือ ควรมีการผลิตสินค้า/บริการให้แก่กลุ่มอย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 3.75) ควรมีการร่วมกันจำหน่ายสินค้า/บริการ (ค่าเฉลี่ย 3.66) ควรร่วมกันพัฒนาคุณภาพสินค้า/บริการ (ค่าเฉลี่ย 3.54) และควรเข้ารับฝึกอบรมดูงานจากหน่วยงานต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 3.54) ตามลำดับ

3. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่าเกษตรกรมีข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.64) ในทุกประเด็น คือ ควรกำหนดระเบียบกลุ่มในเรื่องการได้รับผลกำไร/เงินปันผลจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 4.14) ควรสร้างเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางด้านการตลาด (ค่าเฉลี่ย 3.54) ควรช่วยหารายได้เพิ่มนอกเหนือจากสินค้า/บริการของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.45) และควรสร้างการยอมรับหรือการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.44) ตามลำดับ

4. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า เกษตรกรมีข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.64) ในทุกประเด็นคือ ควรประเมินผลคุณภาพสินค้า/บริการ/การตลาดของกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 3.76) ควรมีการประเมินผล การแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจของสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.64) ควรประเมินผลด้านการเงินการลงทุนของกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 3.61) และควรประเมินผลการประสานงาน การสื่อสารภายในกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.55) ตามลำดับ

5. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ พบว่าเกษตรกรมีข้อเสนอแนะด้านการจัดการความรู้ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.27) 3 ประเด็นคือ ควรสร้างเทคนิค/วิธีการถ่ายทอดการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายในภายในกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 4.25) ควรมีการต่อยอดและแสวงหาความรู้ใหม่ด้านการผลิต/การตลาด (ค่าเฉลี่ย 4.25) และควรเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูลความรู้ที่ได้รับภายในกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 4.25) เกษตรกรมีข้อเสนอแนะด้านการจัดการความรู้ ระดับมาก 1 ประเด็นคือ ควรแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการผลิต/การตลาดภายในกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.75)

ตารางที่ 4.13 สรุปภาพรวมระดับข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน
ผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

n=157

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย	อันดับ
1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.11	0.558	ปานกลาง	5
2.การมีส่วนร่วมในการดำเนิน กิจกรรม	3.62	0.931	มาก	4
3.การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	3.64	0.794	มาก	2
4.การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	3.64	0.894	มาก	2
5.การมีส่วนร่วมในการจัดการ ความรู้	4.27	0.945	มากที่สุด	1
ค่าเฉลี่ย	3.66	0.731	มาก	

จากตารางที่ 4.13 สรุปภาพรวมระดับข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน พบว่าในภาพรวมเกษตรกรมีข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.66) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น พบว่าอันดับ 1 เกษตรกรมีข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.27) รองลงมาอันดับ 2 เกษตรกรมีข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.64) และเกษตรกรมีข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.64) อันดับ 4 เกษตรกรมีข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.62) และอันดับ 5 เกษตรกรมีข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.11) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้เสนอประเด็นโดยจำแนกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน มีวัตถุประสงค์วิธีการดำเนินการวิจัยและผลการวิจัยดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน 3) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน 4) ความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน 5) ปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรที่ศึกษา ประชากรคือเกษตรกรสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน จำนวน 15 กลุ่ม จากการขึ้นทะเบียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตรปีการเพาะปลูก 2563/64 จำนวน 257 ราย

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือการกำหนดขนาดของตัวอย่างคำนวณโดยใช้สูตรทาร์โรว์ ยามาเนที่ค่าคลาดเคลื่อน 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 157 ราย ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยการจับสลากตามรายชื่อเกษตรกรสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน จำนวน 15 กลุ่ม จากการขึ้นทะเบียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตรปีการเพาะปลูก 2563/64

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วยคำถามทั้งแบบเลือกตอบ และคำถามลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (closed-end questions) และคำถามปลายเปิด (open-ended questions) แบบสัมภาษณ์สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับการวิจัย ในครั้งนี้ โดยเก็บรวบรวมข้อมูล เรียงเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ตั้งไว้ แล้วนำมาทดสอบความ น่าเชื่อถือกับเกษตรกร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 ราย โดยนำผลการสัมภาษณ์ไปทดสอบหาค่าความ เชื่อถือได้ (reliability statistics) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (cronbach's alpha) โดยใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูปผลการทดสอบมีดังนี้

1) ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.875

2) ระดับความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.971

3) ระดับปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.920

ซึ่งแสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงจึงสามารถนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลได้

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1) การเตรียมตัวก่อนสัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์ ต้องศึกษาและทำความเข้าใจคำถามและจุดมุ่งหมายของคำถามนั้น และประสานงานกับผู้นำชุมชน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และกำหนดวัน เวลา และสถานที่ เพื่อนัดหมายกับเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่

2) การดำเนินการสัมภาษณ์ดำเนินการสัมภาษณ์รายบุคคล โดยผู้สัมภาษณ์สร้างความ เป็นกันเองกับผู้ให้ข้อมูลบันทึกข้อมูลตามข้อเท็จจริง

3) การตรวจสอบข้อมูลผู้สัมภาษณ์ ตรวจสอบจำนวนคำถามว่าได้ถามครบหมดหรือไม่ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้วจึงยุติการสัมภาษณ์

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำเรียบเรียงประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล หลังจากเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วจึงนำข้อมูลมาบันทึก วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติได้แก่ การแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) และค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การจัดอันดับ (ranking) และใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

(Multiple Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยสภาพทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 สภาพทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

1) สภาพทางด้านสังคมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน เกษตรกร ร้อยละ 70.7 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 51.06 ปี เกษตรกรร้อยละ 43.9 ไม่ได้รับการศึกษา/ระดับประถมศึกษา เกษตรกรร้อยละ 35.0 เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 6-9 ปี มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เฉลี่ย 7.77 ปี เกษตรกรร้อยละ 72.6 มีสถานภาพภายในกลุ่มเป็นสมาชิก เกษตรกรร้อยละ 84.7 ไม่มีตำแหน่งทางสังคม เกษตรกรร้อยละ 79.5 ได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 63.7 ไม่ได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพารา เกษตรกรร้อยละ 35.0 ได้รับความรู้จากการยางแห่งประเทศไทย เกษตรกรร้อยละ 63.7 ไม่ได้รับการอบรมด้านการผลิตและการตลาดยางพารา เกษตรกรร้อยละ 21.7 ได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพาราจากการปฏิบัติจริง มีประสบการณ์ในการปลูกยางพาราเฉลี่ย 11.76 ปี

2) สภาพทางด้านเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน พบว่าเกษตรกรมีรายได้จากการขายยางพาราของครัวเรือนเฉลี่ย 179,159.24 บาท/ปี มีรายจ่ายจากการทำสวนยางพาราของครัวเรือนเฉลี่ย 31,536.31 บาท/ปี มีภาวะหนี้สินครัวเรือนเฉลี่ย 202,732.56 บาท เกษตรกรร้อยละ 85.4 ใช้เงินทุนของตนเอง มีขนาดพื้นที่ในการปลูกยางพาราเฉลี่ย 17.28 ไร่ มีปริมาณผลผลิตรวมเฉลี่ย 2,594.83 กิโลกรัม มีราคาผลผลิตเฉลี่ย 23.96 บาท/กิโลกรัม เกษตรกรร้อยละ 56.1 มีจำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต 2 คน มีจำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิตเฉลี่ย 2.54 คน

1.3.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

ตารางที่ 5.1 สรุปภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

การมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย	อันดับ
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2.96	0.721	ปานกลาง	2
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	2.72	0.555	ปานกลาง	4
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.23	0.562	มากที่สุด	1
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	2.57	0.875	น้อย	5
5. การมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้	2.89	0.643	ปานกลาง	3
ค่าเฉลี่ย	3.07	0.431	ปานกลาง	

จากตารางที่ 5.1 สรุปภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ดังนี้

1) ประเด็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ภาพรวมเกษตรกรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจระดับปานกลาง ทุกประเด็น คือ (1) การผลิตสินค้า การบริการ การตลาด (2) การพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถของสมาชิก (3) การวางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนากลุ่ม (4) การวางแผนด้านการเงินการลงทุนของกลุ่ม (5) การพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ

2) ประเด็นการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ภาพรวมเกษตรกรมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ระดับปานกลาง 3 ประเด็น คือ (1) การร่วมจำหน่ายสินค้า/บริการของกลุ่ม (2) การผลิตสินค้า/บริการให้แก่กลุ่ม (3) การเข้ารับฝึกอบรมดูงานจากหน่วยงานต่างๆ ระดับน้อย 2 ประเด็นคือ (4) การร่วมพัฒนาคุณภาพสินค้า/บริการของกลุ่ม (5) การแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจแก้ปัญหาของกลุ่มที่เกิดขึ้น

3) ประเด็นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ภาพรวมเกษตรกรมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ระดับมากที่สุด 3 ประเด็น คือ (1) การได้รับการยอมรับจากชุมชนในการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม (2) การมีรายได้เพิ่มจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม (3) การมีเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางการตลาดระดับมาก 2 ประเด็น คือ (1) การได้รับผลกำไร/เงินปันผลจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม (2) การได้รับความรู้ทักษะในการพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่ตามลำดับ

4) ประเด็นการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ภาพรวมเกษตรกรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มระดับปานกลาง 4 ประเด็น คือ (1) การติดตามประเมินผลการดำเนินงานโดยสมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ (2) การติดตามประเมินผลการประสานงาน การสื่อสารภายในกลุ่ม (3) การติดตามประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกกลุ่ม (4) การติดตามประเมินผลด้านการเงินการลงทุนของกลุ่ม และระดับน้อย 1 ประเด็น คือการติดตามประเมินผลคุณภาพสินค้า/บริการ/การตลาดของกลุ่มตามลำดับ

5) ประเด็นการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ภาพรวมเกษตรกรมีส่วนร่วม ในการจัดการความรู้ระดับมาก 1 ประเด็น คือการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายในกลุ่มระดับปานกลาง 2 ประเด็น คือ (1) การจัดเก็บข้อมูลความรู้ที่ได้รับภายในกลุ่ม (2) การแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการผลิต/การตลาดระดับน้อย 2 ประเด็น คือ (1) การฝึกอบรมความรู้ด้านการผลิต/การตลาด (2) การต่อยอดและแสวงหาความรู้ใหม่ด้านการผลิต/การตลาดตามลำดับ

1.3.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

ทดสอบสมมุติฐานการวิจัย ปัจจัยสภาพทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเกษตรกรในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน เป็นดังนี้ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจ และปริมาณผลผลิตรวม

1.3.4 ความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิต ยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

ตารางที่ 5.2 สรุปภาพรวมระดับความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน
ผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

n=157				
ความต้องการการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย	อันดับ
1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.13	0.962	ปานกลาง	5
2.การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.25	1.005	ปานกลาง	3
3.การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	3.35	0.840	ปานกลาง	2
4.การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	3.18	0.932	ปานกลาง	4
5.การมีส่วนร่วมในการจัดการ ความรู้	3.44	1.012	มาก	1
ค่าเฉลี่ย	3.27	0.792	ปานกลาง	

จากตารางที่ 5.2 สรุปภาพรวมระดับความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ
วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน ดังนี้

1) ประเด็นความต้องการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ภาพรวมเกษตรกรมีความต้องการ
มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ระดับปานกลาง ทุกประเด็น คือ (1) การพัฒนาทักษะ ความรู้
ความสามารถของสมาชิก (2) การผลิตสินค้า การบริการ การตลาด (3) การวางแผนกำหนดทิศ
ทางการพัฒนากลุ่ม (4) การวางแผนด้านการเงินการลงทุนของกลุ่ม (5) การพัฒนาคุณภาพสินค้า
และบริการ

2) ประเด็นความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ภาพรวมเกษตรกรมีความ
ต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ระดับปานกลาง ทุกประเด็น คือ (1) การผลิตสินค้า/บริการ
ให้แก่กลุ่มอย่างต่อเนื่อง (2) การร่วมจำหน่ายสินค้า/บริการ ของกลุ่ม อย่างต่อเนื่อง (3) การร่วม
พัฒนาคุณภาพสินค้า/บริการของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง (4) การเข้ารับฝึกอบรม ดูงาน จากหน่วยงาน
ต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ (5) การแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจแก้ปัญหาของ กลุ่มที่เกิดขึ้น

3) ประเด็นความต้องการการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ภาพรวมเกษตรกรมีความต้องการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ระดับมาก 1 ประเด็น คือ สร้างช่องทางการขายในการมีรายได้เพิ่มจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ระดับปานกลาง 4 ประเด็น (1) ผู้นำมีความพร้อม ความเสถียรเป็นที่ยอมรับในชุมชน (2) การได้รับความรู้ทักษะในการพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่ (3) การกำหนดระเบียบของกลุ่มในเรื่องการได้รับผลกำไร/เงินปันผลจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม (4) และสมาชิกสามารถสร้างเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางด้านการตลาดตามลำดับ

4) ประเด็นความต้องการการมีส่วนร่วมในการประเมินผลภาพรวมเกษตรกรมีความต้องการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มระดับปานกลางทุกประเด็น คือ (1) การติดตามประเมินผลการประสานงานการสื่อสารภายในกลุ่ม (2) การให้หน่วยงานภายนอกตรวจสอบการติดตามประเมินผลด้านการเงินการลงทุนของกลุ่ม (3) การติดตามประเมินผลคุณภาพสินค้า/บริการ/การตลาดของกลุ่ม (4) การติดตามประเมินผลการดำเนินงานโดยสมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ (5) และการติดตามประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกกลุ่ม

5) ประเด็นความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ ภาพรวมเกษตรกรมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ระดับมาก 3 ประเด็น คือ การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายในกลุ่ม คือ (1) การฝึกอบรมความรู้ด้านการผลิต/การตลาด (2) การต่อยอดและแสวงหาความรู้ใหม่ด้านการผลิต/การตลาด (3) และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูลความรู้ที่ได้รับภายในกลุ่มระดับปานกลาง 2 ประเด็น คือ (1) ใช้เทคนิค/วิธีการถ่ายทอดในการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายในกลุ่ม (5) การแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการผลิต/การตลาดตามลำดับ

1.3.5 ปัญหาในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

ตารางที่ 5.3 สรุปภาพรวมระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิต

ยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

n=157

ประเด็นปัญหา	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย	อันดับ
1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2.24	0.417	น้อย	5
2.การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	2.95	1.107	ปานกลาง	4

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย	อันดับ	n=157
					ค่าเฉลี่ย
3.การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	3.92	0.903	มาก	2	
4.การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	3.28	0.533	ปานกลาง	3	
5.การมีส่วนร่วมในการจัดการ ความรู้	4.61	0.690	มากที่สุด	1	
	ค่าเฉลี่ย	3.40	0.413	ปานกลาง	

จากตารางที่ 5.3 สรุปภาพรวมระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ดังนี้

1) ประเด็นปัญหาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจระดับน้อยทุกประเด็น คือ (1) ไม่มีการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของสมาชิก (2) ไม่มีส่วนร่วมการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ (3) ไม่มีส่วนร่วมการตัดสินใจด้านการวางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนากลุ่ม (4) ไม่มีส่วนร่วมการผลิตสินค้าการบริการการตลาด

2) ประเด็นปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระดับปานกลางทุกประเด็น คือ (1) การผลิตสินค้า/บริการให้แก่กลุ่มไม่สม่ำเสมอ (2) ไม่มีการร่วมจำหน่ายสินค้า/บริการกับกลุ่ม (3) ไม่ร่วมกันพัฒนาคุณภาพสินค้า/บริการกับกลุ่ม (4) เกษตรกรขาดการมีส่วนร่วมการเข้ารับฝึกอบรมดูงานจากหน่วยงานต่างๆ

3) ประเด็นปัญหาการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ระดับมากที่สุด 2 ประเด็น คือ (1) ไม่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม (2) และไม่มีการสร้างเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางด้านการตลาดระดับมาก 1 ประเด็น คือในการดำเนินงานกลุ่มสมาชิกไม่ได้รับการยอมรับจากชุมชนหรือไม่ได้แสดงการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและชุมชนระดับปานกลาง 1 ประเด็นคือไม่มีการกำหนดระเบียบกลุ่มในเรื่องการได้รับผลกำไร/เงินปันผลจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่มตามลำดับ

4) ประเด็นปัญหาการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มระดับปานกลางทุกประเด็น คือ (1) ไม่มีการ

ประเมินผลคุณภาพสินค้า/บริการ/การตลาดของกลุ่ม (2) ไม่มีการประเมินผลการประสานงาน การสื่อสาร ภายในกลุ่ม (3) ไม่มีการประเมินผล การดำเนินงานเมื่อสมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ (4) ไม่มีการประเมินผลด้านการเงินการลงทุนของกลุ่ม

5) ประเด็นปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ ภาพรวมเกษตรกรมีปัญหามีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ ระดับมากที่สุด ทุกประเด็น คือ (1) ขาดการต่อยอดและแสวงหาความรู้ใหม่ด้านการผลิต/การตลาด (2) ไม่มีการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการผลิต/การตลาดภายในกลุ่ม (3) ไม่สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการเก็บข้อมูลความรู้ที่ได้รับภายในกลุ่ม (4) ขาดเทคนิค/วิธีการถ่ายทอดการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายใน

1.3.6 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

ตารางที่ 5.4 สรุปภาพรวมระดับข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย	อันดับ	n=157
1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.11	0.558	ปานกลาง	5	
2.การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.62	0.931	มาก	4	
3.การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.64	0.794	มาก	2	
4.การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.64	0.894	มาก	2	
5.การมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้	4.27	0.945	มากที่สุด	1	
ค่าเฉลี่ย	3.66	0.731	มาก		

จากตารางที่ 5.4 สรุปภาพรวมระดับข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน ดังนี้

1) ประเด็นข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ภาพรวมเกษตรกรมีข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ระดับปานกลาง 2 ประเด็น คือ (1) ควรมีการพัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถของสมาชิก (2) ควรมีส่วนร่วมการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ ระดับน้อย 2

ประเด็น คือ (1) ควรมีการวางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนา กลุ่ม (2) ควรมีส่วนร่วมการผลิตสินค้า การบริการ การตลาด ตามลำดับ

2) ประเด็นข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ภาพรวมเกษตรกรมีข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ระดับมาก ทุกประเด็น คือ (1) ควรมีการผลิตสินค้า/บริการ ให้แก่ กลุ่มอย่างสม่ำเสมอ (2) ควรมีการร่วมกันจำหน่ายสินค้า/บริการ (3) ควรร่วมกันพัฒนาคุณภาพ สินค้า/บริการ (4) ควรเข้ารับฝึกอบรม ดูงาน จากหน่วยงานต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

3) ประเด็นข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ภาพรวมเกษตรกรมี ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ระดับมาก ทุกประเด็น คือ (1) ควรกำหนด ระเบียบกลุ่มในเรื่องการได้รับผลกำไร/เงินปันผลจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม (2) ควรสร้าง เครือข่ายเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางด้านการตลาด (3) ควรช่วยหารายได้เพิ่มนอกเหนือจาก สินค้า/บริการของกลุ่ม (4) ควรสร้างการยอมรับหรือการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและชุมชน

4) ประเด็นข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ภาพรวมเกษตรกรมี ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่ม ระดับมาก ทุกประเด็น คือ (1) ควรประเมินผลคุณภาพสินค้า/บริการ/การตลาดของกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ (2) ควรประเมินผลการ ดำเนินงานเมื่อสมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ (3) ควรประเมินผลด้าน การเงินการลงทุนของกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ (4) ควรประเมินผลการประสานงาน การสื่อสาร ภายใน กลุ่ม

5) ประเด็นข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ ภาพรวมเกษตรกรมี ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ ระดับมากที่สุด 3 ประเด็น คือ (1) ควรสร้าง เทคนิค/วิธีการถ่ายทอดการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายในภายในกลุ่ม (2) ควรมีการ ต่อยอดและแสวงหาความรู้ใหม่ด้านการผลิต/การตลาด (3) ควรเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ จัดเก็บข้อมูลความรู้ที่ได้รับภายในกลุ่ม ระดับมาก 1 ประเด็น คือ ควรแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการ ผลิต/การตลาดภายในกลุ่ม

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน ประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

2.1 สภาพทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

2.1.1 สภาพทางด้านสังคม

เพศ ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกร ร้อยละ 70.7 เป็นเพศชายสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมิรพี ขัดเกล้า (2556, น. 27) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของกรรมการและสมาชิกในการดำเนินงานศูนย์ข้าวชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ร้อยละ 71.7 ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกยางพารา เป็นหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรเป็นตัวแทนครอบครัวในการร่วมดำเนินงานต่างๆ

อายุ ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 51.06 ปี สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ภูมิรพี ขัดเกล้า (2556, น. 28) พบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 50.65 ปี โดยอายุเฉลี่ยของเกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในวัยกลางคน แสดงให้เห็นภาพรวมว่าเกษตรกรวัยนี้เป็นแรงงานในภาคการเกษตรซึ่งมีกำลังความสามารถในการดำเนินงานต่างๆ

การศึกษา ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกร ร้อยละ 43.9 ไม่ได้รับการศึกษาหรือระดับประถมศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเดือน กอกุลจันทร์ (2555, น. 32) ที่ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนอำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 71.4 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นแรงงานในชนบท พื้นที่ห่างไกลทำให้ไม่ได้รับการศึกษา หรือได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานคือระดับประถมศึกษา

ระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกร มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เฉลี่ย 7.77 ปี ใกล้เคียงกับงานวิจัยของ บุญเดือน กอกุลจันทร์ (2555, น. 33) พบว่า เกษตรกรมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เฉลี่ย 5.32 ปี เนื่องจากวิสาหกิจชุมชนยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน ส่วนใหญ่เริ่มมีการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนตั้งแต่ปีพ.ศ.2548 และมีปริมาณการจดทะเบียนมากสุดอยู่ในช่วงปี พ.ศ.2554 จึงทำให้ระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน จึงมีค่าเฉลี่ยดังกล่าว

การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชน ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกร ร้อยละ 79.5 ได้รับรู้ข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเดือน กอกุลจันทร์ (2555, น. 32) พบว่า ร้อยละ 100.0 เกษตรกรรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับวิสาหกิจ

ชุมชน จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงาน เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน โดยตรง จึงมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูล การพัฒนาความรู้ เจื้อนใจ หลักเกณฑ์ สนับสนุนการพัฒนาตามศักยภาพต่างๆเพื่อให้วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

วิธีการได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพารา เกษตรกร ร้อยละ 21.7 ได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพารา จากการปฏิบัติจริงซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับความรู้ ประสบการณ์ความรู้จากการทดลอง ปฏิบัติและใช้กระบวนการแก้ปัญหาด้วยตนเอง แตกต่างจาก งานวิจัยของ วรณชิตา เบญจกุล (2556, น. 63) ที่ศึกษาเรื่องการผลิตยางพาราและความต้องการ การส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร ในอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 85.3 ได้รับความรู้จากโทรทัศน์

ประสบการณ์ในการปลูกยางพารา ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีประสบการณ์ในการ ปลูกยางพาราเฉลี่ย 11.76 ปี ใกล้เคียงกับงานวิจัยของ สิทธิชัย ลีมีด้ว (2557, น. 63) พบว่า เกษตรกร มีประสบการณ์ทำสวนยางพาราเฉลี่ย 7.55 ปี

2.1.2 สภาพทางด้านเศรษฐกิจ

รายได้จากการขายยางพาราของครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกร มีรายได้ จากการขายยางพาราของครัวเรือนเฉลี่ย 179,159.24 บาท/ปี แตกต่างจากงานวิจัยของ สิทธิชัย ลีมีด้ว (2557, น. 52) ที่ศึกษาเรื่อง กระบวนการทำสวนยางพาราของเกษตรกรในอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี พบว่า เกษตรกรมีรายได้ จากการทำสวน/สวนยางพาราเฉลี่ย 49,360.46 บาท/ปี

ขนาดพื้นที่ในการปลูกยางพารา ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีขนาดพื้นที่ในการ ปลูกยางพาราเฉลี่ย 17.28 ไร่ ใกล้เคียงกับงานวิจัยของ รัฐศักดิ์ คุณ โสहित (2556, น.48) ที่ศึกษาเรื่อง ความต้องการส่งเสริมด้านเทคโนโลยีในการผลิตยางพาราของเกษตรกรอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี พบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 11.91 ไร่ และใกล้เคียงกับงานวิจัยของ ดิณภา แก้วแดง (2557, น.62) ที่ศึกษาเรื่องความร่วมมือร่วมของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า เกษตรกร มีพื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 22.33 ไร่

แหล่งเงินทุนของเกษตรกรสำหรับการผลิต ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกร ร้อยละ 85.4 ใช้เงินทุนของตนเอง ใกล้เคียงกับงานวิจัยของ สิทธิชัย ลีมีด้ว (2557, น. 63) พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 58.7 ใช้เงินทุนของตนเอง

ปริมาณผลผลิตรวม ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีปริมาณผลผลิตรวมเฉลี่ย 2,594.83 กิโลกรัม ใกล้เคียงกับงานวิจัยของ สิทธิชัย ลีมีด้ว (2557, น. 64) พบว่า เกษตรกรมีปริมาณผลผลิต(ยางก้อน/ซี่ยาง) รวมเฉลี่ย 3,681.55 กิโลกรัม

จำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 56.1 มีจำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต 2 คน มีจำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิตเฉลี่ย 2.54 คน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิชัย ลีมีด้ว (2557, น. 60) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 64.0 ใช้แรงงานในการทำสวนยางพาราทั้งหมด จำนวน 1-2 คน มีจำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิตเฉลี่ย 2.73 คน

2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน จังหวัดน่าน

2.2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะประเด็นการผลิตสินค้าการบริการ การตลาด เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีสถานภาพภายในกลุ่มเป็นสมาชิกที่ร้อยละ 72.6 ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจในการผลิตสินค้า การบริการ การตลาดอยู่บ้างและการผลิตสินค้า บริการ การตลาดนั้นเป็นสินค้าพวกผลิตภัณฑ์เดียวคือ ยางก้อนถ้วย ไม่มีแนวโน้มในการสร้างผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่

2.2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะประเด็นการร่วมจำหน่ายสินค้า/บริการของกลุ่มใกล้เคียงกับงานวิจัย อัจฉรา ไสบาล (2557, น. 550) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน : กรณี โรงสีชุมชนครบวงจรตำบลไถ่คำ อำเภอมือง จังหวัดอำนาจเจริญ พบว่า การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวมสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เข้าร่วมในกิจกรรมอยู่บ้าง ซึ่งอยู่ในระดับน้อยเนื่องจากกิจกรรมการร่วมจำหน่ายสินค้า/บริการของกลุ่มเหล่านี้เกษตรกรบางรายจำหน่ายสินค้า/บริการ รวบรวมสินค้าด้วยตนเองไม่ผ่านกลุ่ม

2.2.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ประเด็น โดยเฉพาะประเด็นการได้รับการยอมรับจากชุมชนในการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยวรรณ บุญทา (2555, น. 50) ที่ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง พบว่าได้รับการยอมรับจากชุมชนในการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่มระดับมากที่สุด เนื่องจากเกษตรกรมีการแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชน มีการสนับสนุนข้อมูลข่าวสารความรู้ เกี่ยวกับการผลิตยางพาราให้แก่ชุมชนส่งผลให้ได้รับการยอมรับจากชุมชน

2.2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมในการประเมินผลภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 4 ประเด็น โดยเฉพาะประเด็นการติดตามประเมินผล การแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจของสมาชิก ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ขาดความเข้าใจขาดการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานทางด้านต่างๆ

2.2.5 การมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ในระดับมาก 1 ประเด็น โดยเฉพาะประเด็นการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารภายในกลุ่มเกษตรกรมีการสื่อสาร โดยการพูดคุยอ็อปเคตและการอ็อปโหลดแชร์รูปภาพ / วีดีโอ ความรู้และข่าวประชาสัมพันธ์การผลิตและการตลาดทางพาราผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น กลุ่มไลน์, Facebook แตกต่างกับงานวิจัยของบุญเดือน กอกุลจันทร์ (2555, น. 42) พบว่า คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน มีการจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสารการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ ข่าวสารแก่สมาชิก อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

2.3.1 ปัจจัยสภาพทางด้านสังคม ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนนาน จะมีสัดส่วนของการมีส่วนร่วมในระดับมากระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเกษตรกรในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ซึ่งเกษตรกรมีความเข้าใจบริบทภายในกลุ่มอย่างดี รวมทั้งมีความรักในกลุ่มที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์กับคนในกลุ่มจึงมีโอกาในการเข้าร่วมกิจกรรม หรือเป็นผู้ชักจูงผู้อื่นเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยวรรณ บุญทา (2555, น. 61) พบว่าเมื่อเข้ามาเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีโอกาได้รับ การฝึกอบรมความรู้เพื่อพัฒนาอาชีพซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

2.3.2 ปัจจัยสภาพทางด้านเศรษฐกิจ ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่ปริมาณผลผลิตรวมเฉลี่ยมากจะมีสัดส่วนของการมีส่วนร่วมในระดับมาก ปริมาณผลผลิตรวมเฉลี่ยมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเกษตรกรในอำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ซึ่งเกษตรกรที่มีปริมาณผลผลิตรวมเฉลี่ยมาก สามารถผลิตและรวบรวมสินค้า เพื่อนำมาจำหน่ายให้แก่กลุ่มมากจนนำไปสู่ความผูกพันในกลุ่มและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของฉันทภา แก้วแดง (2557, น. 97) พบว่าปริมาณผลผลิตยางพาราของสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน สมาชิกสหกรณ์ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตและการดำเนินงาน จัดหาปัจจัยการผลิต

สมาชิกสหกรณ์มักมีกำลังทุนเพื่อจ้างแรงงาน จึงทำให้ตัวสมาชิกสหกรณ์มีเวลามากพอที่จะสามารถร่วมกิจกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์ได้

2.4 ความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อยจังหวัดน่าน

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีความต้องการการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ในประเด็นการรับผลประโยชน์จากการสร้างช่องทางการขาย และมีรายได้เพิ่มจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่มสอดคล้องกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเกษตรกรที่พบ เนื่องจากกรรมการกลุ่มขาดการสร้างช่องทางการขายสินค้า ขายสินค้าให้กับพ่อค้าคนกลางคนเดิมมีพ่อค้าคนกลางน้อยราย และเกษตรกรบางรายติดต่อยขายผลผลิตให้ผู้รับซื้อด้วยตนเอง โดยไม่ได้ขายผลผลิตผ่านการรวมกลุ่ม ทำให้มีรายได้น้อยกว่าและเกษตรกรมีความต้องการการมีส่วนร่วมในประเด็นการจัดการความรู้ เรื่องการฝึกอบรมความรู้ด้านการผลิต/การตลาด ซึ่งพบว่าเกษตรกรได้รับการอบรมเรื่องความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพารา เฉลี่ยเพียง 1.12 (ครั้ง/ปี) ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่เห็นว่าควรเพิ่มการอบรมให้ความรู้ให้มากขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของมาสโลว์ (Maslow) เกษตรกรมีความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติ เพื่อตอบสนองปัจจัยสี่มีรายได้เพื่อตอบสนองการดำรงชีวิตสะดวกสบาย อีกทั้งมีความต้องการพัฒนาศักยภาพของตนด้านความรู้ความสามารถเพื่อผลสำเร็จในเป้าหมายของชีวิต

2.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

2.5.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะประเด็นไม่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งการดำเนินงานเกษตรกรในปัจจุบันมีเกษตรกรบางรายที่จำหน่ายสินค้าผ่านการรวมกลุ่มและจำหน่ายสินค้าด้วยตนเอง ราคาผลผลิตเฉลี่ยจากการจำหน่ายสินค้าด้วยตนเองจะมีราคาผลผลิตที่อยู่ในช่วงต่ำกว่า จากราคาผลผลิตของสินค้าที่ผ่านการดำเนินกิจกรรมจำหน่ายผ่านกลุ่ม หากเกษตรกรเลือกที่จะจำหน่ายสินค้าด้วยตนเอง จะส่งผลให้ขาดรายได้เพิ่มขึ้นและเกษตรกรมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ ภาพรวมระดับมากที่สุด โดยเฉพาะประเด็นขาดการต่อยอดและแสวงหาความรู้ใหม่ด้านการผลิต/การตลาดซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ มีขนาดพื้นที่ในการปลูกยางพารา เฉลี่ย 17.28 ไร่ เป็นสวนขนาดเล็กให้ผลผลิตไม่มากนักเมื่อกรีดยางพาราแล้วนิยมขายยาง

ก่อนด้วยจึงขาดการแสวงหาความรู้ในการต่อยอดเพิ่มมูลค่า ให้ผลผลิตและด้านการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ อีกทั้งยังขาดการได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดขงพาราแตกต่างกับงานวิจัยของเสาวภา สวัสดิ์มงคล (2555, น. 98) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองจังหวัดลำพูน พบว่าปัญหาในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมินศักยภาพอยู่ในระดับดี มีปัญหาระดับปานกลางในภาพรวม ในประเด็นด้านการดำเนินงานสมาชิกขาดความรู้ด้านการพัฒนาการแปรรูปและบรรจุผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้เนื่องจากขาดการบริหารจัดการกลุ่มตั้งแต่ปัจจัยการผลิต ปัจจัยทางการเงินรวมถึงความรู้และการพัฒนาความรู้ ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านการผลิตและช่องทางการตลาดเพื่อรองรับสินค้า

2.5.2 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตขงพารา

ในอำเภอน่าน จังหวัดน่าน ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะประเด็นควรกำหนดระเบียบกลุ่มในเรื่องการได้รับผลกำไร/เงินปันผลจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้การดำเนินงานมีแนวทางปฏิบัติภายในกลุ่ม ในการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี จัดสรรเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกได้ตามที่กำหนดไว้ อีกทั้งเกษตรกรมีข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะประเด็น ควรประเมินผลคุณภาพสินค้า/บริการ/การตลาดของกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่เสนอแนะให้ร่วมกันตรวจสอบคุณภาพสินค้าว่าได้ตามมาตรฐาน หากสินค้าได้มาตรฐานแล้วสามารถสร้างอำนาจต่อรองราคาซื้อขาย สามารถกำหนดราคาขายที่เหมาะสมได้ เนื่องจากปัจจุบันถูกกดราคาซื้อขาย และเกษตรกรมีข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะประเด็นควรสร้างเทคนิค/วิธีการถ่ายทอดการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายในภายในกลุ่ม เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดขงพาราโดยการปฏิบัติจริง ดังนั้นควรให้เกษตรกรนำความรู้ประสบการณ์จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปปฏิบัติขยายผลไปสู่สมาชิกคนอื่นๆ โดยผ่านช่องทางการสื่อสารใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับบริบทของกลุ่ม การใช้เครื่องมือสื่อสารที่ดี จะส่งผลที่จะทำให้เกิดความสัมพันธที่ดีภายในกลุ่ม

3. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ข้อเสนอต่อเกษตรกร

1) จากผลการวิจัยสภาพทางด้านสังคมของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรร้อยละ 63.7 ไม่ได้รับการอบรมด้านการผลิตและการตลาดยางพารา ดังนั้นควรให้มีการจัดการอบรมด้านความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพาราให้มากขึ้น

2) จากผลการวิจัยสภาพทางด้านสังคมของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกยางพาราเฉลี่ย 11.76 ปี ดังนั้นควรเผยแพร่ความรู้แก่เกษตรกรรุ่นใหม่ การผลิตและการตลาดยางพาราจากเกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการปลูกยางพารามาก

3.1.2 ข้อเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1) จากผลการวิจัยเกษตรกรมีข้อเสนอแนะด้านการจัดการความรู้ระดับมากที่สุด ควรสร้างเทคนิค/วิธีการถ่ายทอดการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายในกลุ่ม ดังนั้นกรมส่งเสริมการเกษตรควรให้ความสำคัญ ในเรื่องการถ่ายทอดความรู้ผ่านวิธีการส่งเสริมและใช้สื่อชนิดต่างๆ แนะนำช่วยเหลือให้เกษตรกรเกิดการปฏิบัติเพื่อถ่ายทอดไปยังเกษตรกรรายอื่นๆ ได้ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในกลุ่มเพิ่มมากขึ้น

2) จากผลการวิจัยเกษตรกรมีปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการไม่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ดังนั้นการยางแห่งประเทศไทย ควรส่งเสริมการรวมกลุ่มรวบรวมผลผลิต เพื่อนำผลผลิตเข้าตลาดประมุลยางพาราให้ความรู้และถ่ายทอด เทคโนโลยีด้านการผลิตการแปรรูป และการตลาดโดยส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมรับความรู้

3.1.3 ข้อเสนอต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

1) ควรส่งเสริมให้เกษตรกรร่วมคิดวิเคราะห์ วางแผนการติดตามประเมินผลจากการดำเนินกิจกรรมในด้านต่างๆของกลุ่ม เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา

2) ควรกระตุ้นให้เกษตรกรเกิดความสนใจหาข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติม พัฒนาทักษะการสื่อสารใช้เทคนิค/วิธีการถ่ายทอดการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายในภายในกลุ่ม

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากงานวิจัยที่ได้ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ดังนั้นควรมีการวิจัยในประเด็นดังนี้

1) ควรศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเกษตรกรในพื้นที่อื่นๆ หรือขยายขอบเขตการวิจัยเพื่อนำข้อมูลการศึกษามาเปรียบเทียบ

2) ควรศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเกษตรกรในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน โดยเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความสัมพันธ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการบริหารและดำเนินงานกลุ่ม



บรรณานุกรม



บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2564). รายงานสรุปผลการยื่น สวช.01. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2564. จากเว็บไซต์ http://smce.doae.go.th/smce1/report/select_report_doc.php.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2564). ผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2564. จากเว็บไซต์ http://farmer.doae.go.th/report/report64/report_rubber64_fmddfbd_pv/55/
- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (2564). Factsheet สินค้ายางพารา. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2564. จากเว็บไซต์ https://www.ditp.go.th/ditp_web61/article_sub_view.php?filename=contents_attach/756133/756133.pdf&title=756133&cate=739&d=0
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2562). ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2561. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2564. จากเว็บไซต์ https://www.ditp.go.th/ditp_web61/article_sub_view.php?filename=contents_attach/756133/756133.pdf&title=756133&cate=739&d=0
- การยางแห่งประเทศไทย. (2564). สถานการณ์ยางพาราเดือนมิถุนายน 2564. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2564. จากเว็บไซต์ <http://km.raot.co.th/magazine/ebook-36.pdf>
- กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร. (2564). สรุปจำนวนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่อนุมัติการจดทะเบียนแล้ว. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2565. จากเว็บไซต์ <http://www.sceb.doae.go.th/Documents/STC/311264.pdf>
- ฉลอง ดิษสี. (2541). การมีส่วนร่วมขององค์กรพัฒนาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดิณภา แก้วแดง. (2557). การมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- คำริ ชาวพะเยาว์. (2554). การมีส่วนร่วมของหมอดินอาสาประจำหมู่บ้านในการดำเนินงานพัฒนาที่ดินจังหวัดพะเยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2563). *ประมวลสาระชุดวิชา การส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา Agricultural Extension for Development* หน่วยที่ 1-5 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์.
- นิลบล นาสมศรี. (2560). *ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อความสำเร็จการจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์*. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บุญเดือน กอกุลจันทร์. (2555). *การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนอำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- ประยูร ศรีประสาธน์. (2542). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา ปทุมธานี*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ปรียากร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต.
- ปิยวรรณ บุญทา. (2555). *การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- พลสรายุ สราญรมย์. (2556). *ประมวลสาระชุดวิชา การส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา Agricultural Extension for Development* หน่วยที่ 6-10 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์.
- ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์. (2531). *การมีส่วนร่วมของประชาชน*. วารสารพัฒนาชุมชน.
- ภูมिरพี ชัดเกล้า. (2543). *การมีส่วนร่วมของกรรมการและสมาชิกในการดำเนินงานศูนย์ข้าวชุมชน ในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร*. การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ครั้งที่ 4. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- รัฐศักดิ์ คุณโลหิต. (2556). *ความต้องการการส่งเสริมด้านเทคโนโลยีในการผลิตยางพาราของเกษตรกรอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- วรรณธิดา เบญจกุล. (2555). *การผลิตยางพาราและความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร ในอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

- วิษณุ หยกจินดา. (2555). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี*. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สินุช คุรุทเมือง แสนเสริม. (2556). *ประมวลสาระชุดวิชา การส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา Agricultural Extension for Development* หน้าที่ 11-15 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์.
- สิทธิชัย ลิ่มดีว. (2557). *กระบวนการทำสวนยางพาราของเกษตรกรในอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- เสาวภา สวัสดิมงคล. (2556). *การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองจังหวัดลำพูน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- สำนักงานเกษตรอำเภอนาน้อย. (2564). *แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอนาน้อย*. จังหวัดน่าน
- อัจฉรา ไสบาล. (2556). *การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน : กรณี โรงสีชุมชนครบวงจรตำบลไถ่คำ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อัญชานา นิติกุล. (2543). *การมีส่วนร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพสตรีชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง โดยโครงการพัฒนาป่าไม้สวนป่าสิริกิติ์อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่*. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- Cohen, John M. and Uphoff, Notman. (1977). *Participation : Concept and Measure for Project Design, Implemmentation in Rural Development*. Monograph No.2, January 1977, The Rural Development Community Center for International Studies, Cornell University.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. Third editio. Newyork: Harper and Row Publication.

ภาคผนวก



เลขที่แบบสัมภาษณ์

--	--	--

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์/...../2564

แบบสัมภาษณ์สำหรับงานวิจัย

เรื่อง **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพารา**
ในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์การวิจัยนี้ ต้องการวิจัยศึกษาและสำรวจข้อมูลของเกษตรกรสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเท่านั้น ไม่มีเงื่อนไขผูกพันอื่น และไม่ทำให้เกิดความเสียหายกับวิสาหกิจชุมชนใดๆ นอกจากนี้ ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ในการเป็นแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ให้มีส่วนร่วมดำเนินงานกลุ่มต่อไป ดังนั้น ขอความกรุณาให้ความอนุเคราะห์และให้ข้อมูลตามความเป็นจริงมากที่สุด
2. แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สภาพทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน
 - ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน
 - ตอนที่ 3 ความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน
 - ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน
3. ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบคำถามฟัง แล้วผู้สัมภาษณ์ทำเครื่องหมาย ✓ (ถูก) ลงในช่อง () หน้าข้อความ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามผู้ให้สัมภาษณ์ตอบ
4. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณประธาน กรรมการ และสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ และให้ความร่วมมืออย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้

นางสาวบัณฑิตา เพ็ญทะนา

ผู้วิจัย

() 7.6 กลุ่มอื่นๆ (ระบุ).....

8. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- | | |
|-------------------------------------|---------------------------|
| () 8.1 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร | () 8.2 ผู้นำชุมชน |
| () 8.3 ญาติพี่น้อง | () 8.4 เพื่อนบ้าน |
| () 8.5 วิทยุ/โทรทัศน์ | () 8.6 วิทยุกระจายเสียง |
| () 8.7 หนังสือพิมพ์ | () 8.8 อินเทอร์เน็ต |
| () 8.9 วารสาร/นิตยสาร | () 8.10 การฝึกอบรม |
| () 8.11 การศึกษาดูงาน | () 8.12 อื่นๆ(ระบุ)..... |

9. ท่านได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพาราหรือไม่

- | | |
|-------------------|----------------|
| () 9.1 ไม่ได้รับ | () 9.2 ได้รับ |
|-------------------|----------------|

10. ท่านได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพาราจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- | |
|---|
| () 10.1 การยางแห่งประเทศไทย |
| () 10.2 กรมส่งเสริมการเกษตร |
| () 10.3 สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง |
| () 10.4 กรมวิชาการเกษตร |
| () 10.5 สำนักงานพาณิชย์จังหวัด |
| () 10.6 สำนักงานสหกรณ์จังหวัด |
| () 10.7 อื่นๆ(ระบุ)..... |

11. ท่านได้รับการอบรมเรื่องความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพารา.....ครั้ง/ปี

12. ท่านได้รับความรู้ด้านการผลิตและการตลาดยางพาราโดยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- | | |
|-----------------------------|----------------------------|
| () 12.1 วิทยุ/โทรทัศน์ | () 12.2 วิทยุกระจายเสียง |
| () 12.3 หนังสือพิมพ์ | () 12.4 อินเทอร์เน็ต |
| () 12.5 วารสาร/นิตยสาร | () 12.6 การฝึกอบรม |
| () 12.7 การศึกษาดูงาน | () 12.8 การปฏิบัติจริง |
| () 12.9 ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ | () 12.10 อื่นๆ(ระบุ)..... |

13. ประสบการณ์ในการปลูกยางพารา.....ปี

1.2 สภาพทางด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร

1. รายได้จากการขายยางพาราของครัวเรือน บาท/ปี
2. รายจ่ายจากการทำสวนยางพาราของครัวเรือนบาท/ปี
3. ภาวะหนี้สินครัวเรือน.....บาท
4. แหล่งเงินทุนของเกษตรกรสำหรับการผลิต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

<input type="checkbox"/> 4.1 ทุนของตนเอง	<input type="checkbox"/> 4.2 ทุนของพ่อ - แม่
<input type="checkbox"/> 4.3 ญาติ - พี่น้อง	<input type="checkbox"/> 4.4 สหกรณ์การเกษตร
<input type="checkbox"/> 4.5 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	<input type="checkbox"/> 4.6 กลุ่มออมทรัพย์
<input type="checkbox"/> 4.7 ธนาคารพาณิชย์	<input type="checkbox"/> 4.8 อื่น ๆ (ระบุ)
5. ขนาดพื้นที่ในการปลูกยางพารา ไร่
6. พื้นที่ในการปลูกยางพารา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - 7.1 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ จำนวน.....ไร่
 - 7.2 พื้นที่เช่า.....ไร่
 - 7.3 พื้นที่บุคคลอื่น.....ไร่
 - 7.4 พื้นที่อื่นๆ ระบุ.....ไร่
7. ปริมาณผลผลิตรวมกิโลกรัม
8. ราคาผลผลิตเฉลี่ย.....บาท/กิโลกรัม
9. จำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้ในการผลิต จำนวนคน

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเกษตรกรในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

- 1 = ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด 2 = ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
3 = ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง 4 = ระดับการมีส่วนร่วมมาก
5 = ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

กิจกรรมการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
1. การวางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนากลุ่ม					
2. การวางแผนด้านการเงินการลงทุนของกลุ่ม					
3. การพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถของสมาชิก					
4. การผลิตสินค้า การบริการ การตลาด					
5. การพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ					
2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม					
1. การผลิตสินค้า/บริการ ให้แก่กลุ่ม					
2. การร่วมจำหน่ายสินค้า/บริการ ของกลุ่ม					
3. การร่วมพัฒนาคุณภาพสินค้า/บริการของกลุ่ม					
4. การแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจแก้ปัญหาของกลุ่มที่เกิดขึ้น					

กิจกรรมการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5. การเข้ารับฝึกอบรม ฐาน จากหน่วยงานต่างๆ					
2.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์					
1. การได้รับความรู้ ทักษะในการพัฒนาอาชีพ ความเป็นอยู่					
2. การได้รับผลกำไร/เงินปันผลจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม					
3. การมีรายได้เพิ่มจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม					
4. การได้รับการยอมรับจากชุมชนในการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม					
5.การมีเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางด้านการตลาด					
2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
1. การติดตามประเมินผลคุณภาพสินค้า/บริการ/การตลาดของกลุ่ม					
2. การติดตามประเมินผลด้านการเงินการลงทุนของกลุ่ม					
3. การติดตามประเมินผลการทำงาน การสื่อสารภายในกลุ่ม					
4. การติดตามประเมินผล การแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจของสมาชิก					

กิจกรรมการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5. การติดตามประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกกลุ่ม					
2.5 การมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้					
1. การฝึกอบรมความรู้ ด้านการผลิต/การตลาด					
2. การแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการผลิต/การตลาด					
3. การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายในกลุ่ม					
4. การต่อยอดและแสวงหาความรู้ใหม่ด้านการผลิต/การตลาด					
5. การจัดเก็บข้อมูลความรู้ที่ได้รับภายในกลุ่ม					



**ตอนที่ 3 ความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิต
ยางพาราในอำเภอน่าน จังหวัดน่าน**

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการมีส่วนร่วมซึ่งตรงกับความเป็นจริงของ
ปัญหาที่เกิดขึ้น

- 1 = ระดับความต้องการการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด 2 = ระดับความต้องการการมีส่วนร่วมน้อย
3 = ระดับความต้องการการมีส่วนร่วมปานกลาง 4 = ระดับความต้องการการมีส่วนร่วมมาก
5 = ระดับความต้องการการมีส่วนร่วมมากที่สุด

ความต้องการการมีส่วนร่วม	ระดับความต้องการการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
3.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
1. การวางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนากลุ่ม					
2. การวางแผนด้านการเงินการลงทุนของกลุ่ม					
3. การพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถของสมาชิก					
4. การผลิตสินค้า การบริการ การตลาด					
5. การพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ					
3.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม					
1. การผลิตสินค้า/บริการให้แก่กลุ่มอย่างต่อเนื่อง					
2. การร่วมจำหน่ายสินค้า/บริการ ของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง					
3. การร่วมพัฒนาคุณภาพสินค้า/บริการของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง					
4. การแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจแก้ปัญหาของกลุ่มที่เกิดขึ้น					

ความต้องการการมีส่วนร่วม	ระดับความต้องการการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5. การเข้ารับฝึกอบรม ฐาน จากหน่วยงานต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ					
3.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์					
1. การได้รับความรู้ ทักษะในการพัฒนาอาชีพ ความ เป็นอยู่					
2. การกำหนดระเบียบของกลุ่มในเรื่องการได้รับผล กำไร/เงินปันผลจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม					
3. สร้างช่องทางการขายในการมีรายได้เพิ่มจากการ ร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม					
4. ผู้นำมีความพร้อม ความเสียสละเป็นที่ยอมรับใน ชุมชน					
5. สมาชิกสามารถสร้างเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือซึ่งกัน และกันทางด้านการตลาด					
3.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
1. การติดตามประเมินผลคุณภาพสินค้า/บริการ/ การตลาดของกลุ่ม					
2. การให้หน่วยงานภายนอกร่วมตรวจสอบการ ติดตามประเมินผลด้านการเงินการลงทุนของกลุ่ม					
3. การติดตามประเมินผลการประสานงาน การ สื่อสาร ภายในกลุ่ม					
4. การติดตามประเมินผล การแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจของสมาชิก					

ความต้องการการมีส่วนร่วม	ระดับความต้องการการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5. การติดตามประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกกลุ่ม					
3.5 การมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้					
1. การฝึกอบรมความรู้ ด้านการผลิต/การตลาด					
2. การแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการผลิต/การตลาด					
3. ใช้เทคนิค/วิธีการถ่ายทอดในการสื่อสาร/ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายในกลุ่ม					
4. การต่อยอดและแสวงหาความรู้ใหม่ด้านการ ผลิต/การตลาด					
5. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูล ความรู้ที่ได้รับภายในกลุ่ม					



ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน
ผู้ผลิตยางพาราในอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

4.1 ปัญหาในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความรุนแรงของปัญหาซึ่งตรงกับความเป็นจริง
ของปัญหาที่เกิดขึ้น

1 = ระดับความรุนแรงของปัญหาน้อยที่สุด

2 = ระดับความรุนแรงของปัญหาน้อย

3 = ระดับความรุนแรงของปัญหาปานกลาง

4 = ระดับความรุนแรงของปัญหามาก

5 = ระดับความรุนแรงของปัญหามากที่สุด

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4.1.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
1. ไม่มีส่วนร่วมการตัดสินใจด้านการวางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนากลุ่ม					
2. ไม่มีการพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถของสมาชิก					
3. ไม่มีส่วนร่วมการผลิตสินค้า การบริการ การตลาด					
4. ไม่มีส่วนร่วมการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ					
4.1.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม					
1. การผลิตสินค้า/บริการ ให้แก่กลุ่มไม่สม่ำเสมอ					
2. ไม่มีการร่วมจำหน่ายสินค้า/บริการ กับกลุ่ม					
3. ไม่ร่วมกันพัฒนาคุณภาพสินค้า/บริการ กับกลุ่ม					

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4. เกษตรกรขาดการมีส่วนร่วมการเข้ารับฝึกอบรม ดูงาน จากหน่วยงานต่างๆ					
4.1.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์					
1. ไม่มีการกำหนดระเบียบกลุ่มในเรื่องการได้รับ ผลกำไร/เงินปันผลจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม					
2. ไม่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการร่วมดำเนินกิจกรรม กลุ่ม					
3. ในการดำเนินงานกลุ่มสมาชิกไม่ได้รับการ ยอมรับจากชุมชนหรือไม่ได้แสดงการเป็นส่วน หนึ่งของสังคมและชุมชน					
4. ไม่มีการสร้างเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและ กันทางด้านการตลาด					
4.1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
1. ไม่มีการประเมินผลคุณภาพสินค้า/บริการ/ การตลาดของกลุ่ม					
2. ไม่มีประเมินผลด้านการเงินการลงทุนของกลุ่ม					
3. ไม่มีการประเมินผลการประสานงาน การสื่อสาร ภายในกลุ่ม					
4. ไม่มีการประเมินผล การแสดงความคิดเห็นและ ตัดสินใจของสมาชิก					

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4.1.5 การมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้					
1. ไม่มีการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการผลิต/ การตลาดภายในกลุ่ม					
2. ขาดเทคนิค/วิธีการถ่ายทอดการสื่อสาร/ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายใน					
3. ขาดการต่อยอดและแสวงหาความรู้ใหม่ด้านการ ผลิต/การตลาด					
4. ไม่สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการจับเก็บ ข้อมูลความรู้ที่ได้รับภายในกลุ่ม					



4.2 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความจำเป็นซึ่งตรงกับข้อคิดเห็นในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเกษตรกร

1 = ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

2 = ระดับความคิดเห็นน้อย

3 = ระดับความคิดเห็นปานกลาง

4 = ระดับความคิดเห็นมาก

5 = ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4.2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
1. ควรมีการวางแผนกำหนดทิศทางกรพัฒนากลุ่ม					
2. ควรมีการพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถของสมาชิก					
3. ควรมีส่วนร่วมการผลิตสินค้า การบริการ การตลาด					
4. ควรมีส่วนร่วมการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ					
4.2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม					
1. ควรมีการผลิตสินค้า/บริการ ให้แก่กลุ่มอย่างสม่ำเสมอ					
2. ควรมีการร่วมกันจำหน่ายสินค้า/บริการ					
3. ควรร่วมกันพัฒนาคุณภาพสินค้า/บริการ					
4. ควรเข้ารับฝึกอบรม ดูงาน จากหน่วยงานต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ					

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4.2.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์					
1. ควรกำหนดระเบียบกลุ่มในเรื่องการได้รับผลกำไร/เงินปันผลจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม					
2. ควรช่วยหารายได้เพิ่มนอกเหนือจากสินค้า/บริการของกลุ่ม					
3. ควรสร้างการยอมรับหรือการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและชุมชน					
4. ควรสร้างเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางด้านการตลาด					
4.2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
1. ควรประเมินผลคุณภาพสินค้า/บริการ/การตลาดของกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ					
2. ควรประเมินผลด้านการเงินการลงทุนของกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ					
3. ควรประเมินผลการประสานงาน การสื่อสารภายในกลุ่ม					
4. ควรมีการประเมินผล การแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจของสมาชิก					
4.2.5 การมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้					
1. ควรแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการผลิต/การตลาดภายในกลุ่ม					
2. ควรสร้างเทคนิค/วิธีการถ่ายทอดการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารภายในภายในกลุ่ม					

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
3. ควรมีการต่อยอดและแสวงหาความรู้ใหม่ด้านการผลิต/การตลาด					
4. ควรเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูลความรู้ที่ได้รับภายในกลุ่ม					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อเสนอแนะต่อเกษตรกร

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริม

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือ
นางสาวบัณฑิตา เผือกทะนา

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวบัณฑิตา เพ็ญทะนา
วัน เดือน ปีเกิด	15 กันยายน 2535
สถานที่เกิด	อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต (เทคโนโลยีการบรรจุ) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2558
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเกษตรอำเภอนาน้อย อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ตำแหน่ง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

